

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

MARIJAMPOLĖS PETRO KRIAUCIŪNO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS VEIKLOS AUDITO ATASKAITA

2025 m. gruodžio 15 d. Nr. 1 –
Marijampolė

Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Marijampolės savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, o savo darbui kelia aukščiausius kokybės reikalavimus – darbą atlieka kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, veikia išvien dėl bendro tikslo.

Veiklos auditą atliko: Daiva Juškevičienė, Raimonda Jasiulevičiūtė.

Veiklos auditas pradėtas: 2025-09-15

Veiklos auditas baigtas: 2025-12-11

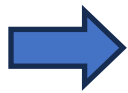
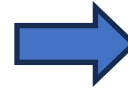
Audito ataskaita pateikta: Marijampolės savivaldybės merui, Marijampolės savivaldybės tarybai, Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriui, Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos direktoriui

Audito ataskaita skelbiama Marijampolės savivaldybės interneto puslapyje adresu www.marijampole.lt

Turinys

PAGRINDINIAI FAKTAI	3
SANTRAUKA	4
IŽANGA	7
VERTINIMO REZULTATAI	8
1.Paslaugų pasiekiamumo ir prieinamumo vertinimas padaliniuose	8
1.1 Veiklos efektyvumo įžvalgos ir išvados	10
1.2 Mobiliosios bibliotekos veikla	13
1.3 Bibliotekos padalinių išlaikymo kaštų ir paslaugų naudojimo analizė	15
2.Renginių ir edukacinių veiklų, mokymų organizavimo vertinimas	18
2.1. Renginių ir parodų organizavimas Bibliotekoje ir jos padaliniuose	18
2.2.Edukacijų organizavimas Bibliotekoje ir jos padaliniuose	18
2.3.Vartotojų mokymų organizavimas Bibliotekoje ir jos padaliniuose	19
3.Bibliotekos finansiniai rodikliai	20
4.Bibliotekos vykdytų projektų vertinimas: pasiekti uždaviniai ir rezultatai	22
4.1.2024 metais įgyvendinti Bibliotekos projektai	22
4.2.2025 metais įgyvendinami Bibliotekos projektai	29
4.3.2024 - 2025 metais įgyvendintų projektų finansavimas, administravimas	30
Rekomendacijų įgyvendinimo planas	33
PRIEDAI	35
1 priedas. Audito apimtis ir metodai	35
2 priedas. Mobiliosios bibliotekos teikiamų paslaugų vietos ir vartotojų skaičius 2024 m.	36
3 priedas. Marijampolės bibliotekos ir jos padalinių renginių ir dalyvių analizė 2023 m.-2024 m.	37
4 priedas. Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų edukacijų analizė 2023 m.-2024 m.	38
5 priedas. Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų mokymų analizė 2024 m.	39
6 priedas. Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų projektų faktiškai panaudotos lėšos 2024 m.	40

PAGRINDINIAI FAKTAI

- 2024 metais panaudoti asignavimai - 1537,6 tūkst. Eur
2025 m. patvirtinta 1564,9 tūkst. Eur asignavimų.
- 45,9 tūkst. Eur lėšų skirta projektams
- 14 Bibliotekos struktūrinių padalinių, iš jų
13 kaimiškose vietovėse
- 69 patvirtintas bibliotekos pareigybių skaičius 2023 metais
61,5 patvirtintas bibliotekos pareigybių skaičius 2024 metais
60 patvirtintas bibliotekos pareigybių skaičius 2025 metais
- 2024 metais biblioteka vykdė 9 kultūros programos projektus
Iki 2025-06-30 baigti įgyvendinti 4 kultūros programos projektai
iš 10 vykdomų

SANTRAUKA

Audito svarba

Veiklos auditas yra svarbus siekiant užtikrinti, kad Marijampolės viešoji biblioteka efektyviai naudotų turimus išteklius bei tinkamai vykdytų savo misiją ir strateginius tikslus. Auditas padeda identifikuoti stipriąsias ir silpnąsias veiklos sritis, pateikia rekomendacijas procesų tobulinimui ir prisideda prie skaidrumo, atsakomybės bei kokybiškesnių viešųjų paslaugų teikimo bendruomenei.

Veiklos audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti ar Bibliotekos veikla vykdoma efektyviai, naudojant finansinius, materialinius ir įvertinti projektų vykdymą.

Pagrindiniai klausimai:

- įvertinti bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą;
- įvertinti kaip efektyviai naudojami ištekliai (finansai);
- įvertinti bibliotekos vykdytus projektus.

Vertinamas subjektas – Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka (toliau - Biblioteka).

Veiklos audito laikotarpis – 2024 m./2025 m. Palyginimui ir analizei naudojami 2023 m. duomenys.

Atlikdami vertinimą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus. Vertinimo apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

Bibliotekos veiklos tikslų ir priemonių įgyvendinimui 2024 metais buvo panaudota 1537,6 tūkst. Eur, tai yra 123,8 tūkst. Eur mažiau negu 2023 metais. 2025 metais skirta 1564,9 tūkst. Eur.

Bibliotekoje 2023 metais pareigybių patvirtintas skaičius – 69, 2024 metais - 61,5 pareigybių skaičius. Nuo 2025 m. liepos 10 d. nustatytas 60 pareigybių skaičius. Bibliotekos padaliniuose patvirtintos 17,75 pareigybės, tame tarpe po 1 pareigybę 11 kaimo bibliotekos padalinių, Draugystės padalinyje 4 pareigybės, Igliaukos padalinyje 2 pareigybės, o Gavaltuvos 0,75 pareigybės.

Atliekant veiklos auditą, vertinome Bibliotekos 13 kaimo padalinių veiklą, analizavome jų duomenis apie gyventojų, registruotų vartotojų ir apsilankymų skaičių. Pagrindinis tikslas – nustatyti bibliotekos paslaugų prieinamumą, vartotojų aktyvumą bei paslaugų efektyvumą. Apibendrinome pagrindinius skaičius ir vidurkius, siekiant parodyti bendrą situaciją, kuri atskleidė, kad vartotojų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus 2024 metais svyruoja nuo 11,8 proc. iki 40,7 proc. Vidutiniškai 28,2 proc. kaimo gyventojų naudoja bibliotekos paslaugomis - beveik trečdalis bendruomenės aktyviai įsitraukia į bibliotekos veiklą. Skirtumai tarp padalinių (nuo 11,8 proc. iki 40,7 proc.) rodo didelį veiklos netolygumą. Auditorių nuomone, galimos skirtumų priežastys gali būti geografiniai ir demografiniai veiksniai; paslaugų pasiūlos skirtumai; informacijos sklaida ir įvaizdis ir kt.

Vertinant Bibliotekos kaimo padalinių veiklą nagrinėjome apsilankymų skaičius. Buvo atlikta naudojimosi bibliotekos paslaugomis intensyvumo analizė.

Bibliotekos kaimo padalinių veikla užtikrina pakankamą paslaugų pasiekiamumą ir kultūrinį gyvybingumą, tačiau išlieka tobulintinų sričių – ypač tolygesnio padalinių veiklos lygio ir bendruomenės įtraukimo stiprinimo.

Bibliotekos kaimo padalinių paslaugų aprėptis kaimo vietovėse yra vidutiniškai gera (28,2 proc.), tačiau nevienoda. Aukščiausi rodikliai (iki 40,7 proc.) įrodo, kad potencialas kaimo vietovėse yra didelis, jei paslaugos pritaikomos vietos bendruomenės poreikiams. Skirtumai tarp padalinių iki 29 proc. punktų rodo, kad būtina peržiūrėti veiklos organizavimą, kad visi padaliniai pasiektų panašų paslaugų lygį.

Mažesnio aktyvumo padaliniuose turėtų būti skiriamas pagrindinis dėmesys – tiek komunikacijos, tiek paslaugų atnaujinimo srityse.

Siekiant užtikrinti kultūros paslaugų prieinamumą nutolusiose vietovėse, vietoje 8 panaikintų padalinių nuo 2024 m. pradėjo veikti mobilioji biblioteka. Ji pagal nustatytą grafiką aptarnauja 24 vietas Marijampolės kaimiškose vietovėse.

2024 m. mobili biblioteka teikė paslaugas 221 vartotojui. Lyginant su 2023 m. veikusių padalinių vartotojų skaičiumi, paslaugų prieinamumas sumažėjo (nuo 973 iki 221 vartotojo), o tai rodo, kad mobilios bibliotekos modelis dar nėra visiškai kompensavęs uždarytų padalinių veiklos.

Bibliobusas mobilios bibliotekos veiklai vykdyti buvo įsigytas 2023-12-21 už 69 901,70 Eur. Mobilios bibliotekos veiklos išlaidos 2024 m. sudarė 27 109,86 Eur. 2023 metais panaikintų padalinių išlaikymo išlaidos sudarė 119557,01 Eur. Daugelyje panaikintų padalinių vartotojų skaičius buvo nedidelis.

Mobiliosios bibliotekos modelis išlieka ekonomiškai rationalesnis, tačiau turėtų būti vertinama jo socialinė grąža ir paslaugų pasiekiamumo aspektas.

Mobiliosios bibliotekos veikla leidžia iš dalies užtikrinti informacinių ir kultūrinių paslaugų prieinamumą kaimo vietovėse po padalinių tinklo pertvarkos. Vartotojų skaičiaus ir apsilankymų sumažėjimas rodo, kad reikalingas papildomas dėmesys informavimui, paslaugų pritaikymui skirtingoms gyventojų grupėms bei mobilios bibliotekos maršrutų ir tvarkaraščių pritaikymas faktiniams poreikiams.

Įvertinus Bibliotekoje vykdomus renginius, edukacijas, parodas, mokymus nustatyta, kad renginių skaičius ir dalyvių srautai reikšmingai didėjo – ypač centrinėje bibliotekoje ir aktyviausiuose padaliniuose; parodų skaičius augo, prisidedant prie kultūrinės veiklos įvairovės ir vietos kūrėjų matomumo; edukacinė veikla išlaiko aukštą lygį, nors centrinėje bibliotekoje matomas nuosaukus mažėjimas, kuris kompensuojamas edukacinės veiklos augimu padaliniuose. Mokymų srityje pasiekti aukšti rezultatai, ypač informacinio raštingumo temose, atitinkantys šiuolaikinius bendruomenės poreikius; bendra analizė rodo, kad biblioteka kryptingai plečia kultūrinę, edukacinę ir skaitmeninio raštingumo veiklą, o bendruomenės įsitraukimas nuosekliai didėja.

2024–2025 metais Biblioteka įgyvendino eilę kultūrinių, edukacinių ir sveikatinimo projektų, finansuotų Marijampolės savivaldybės bei kitų rėmėjų lėšomis. 2024 metais įgyvendinti 9 projektai, 2025 m. Biblioteka planuoja įgyvendinti 10 projektų, iš kurių 4 projektai įgyvendinti iki š. m. birželio 30 d.

Projektų rezultatai atspindi kryptingą bibliotekos veiklos strategiją, orientuotą į kultūros prieinamumą, kūrybiškumo skatinimą bei visuomenės įtraukimą. 2024 – 2025 m. įgyvendintų projektų įvertinimas rodo aukštą bibliotekos administracinių ir organizacinių gebėjimų lygį.

Atlikus analizę, galima daryti išvadą, kad paraiškų finansavimo sumažinimas buvo pagrindinė kliūtis, trukdžiusi pasiekti projektuose numatytus kiekybinius ir kokybinius rodiklius. Reikėtų atsižvelgti į tai, kad siekiant užtikrinti projekto sėkmę, būtina tikslingai ir proporcingai paskirstyti finansavimą pagal veiklų apimtį ir kokybę. Be to, reikia įdiegti sistemas, leidžiančias reaguoti į finansavimo pokyčius ir užtikrinti, kad projektai ir toliau galėtų pasiekti savo tikslus net ir esant ribotoms lėšoms.

Rekomendacijos

Analizuoti mažo aktyvumo padalinių veiklą ir priežastis, dalintis gerąja patirtimi tarp sėkmingų padalinių, didinti paslaugų prieinamumą.

Svarstyti galimybę stiprinti bendruomenės įtraukimą per renginius. Siekti, kad vartotojų dalis sudarytų bent 30 proc. gyventojų.

Įvertinti poreikį ir galimybę dažniau bibliobusu lankyti vietas, sustiprinti informacinę sklaidą apie mobilios bibliotekos teikiamas paslaugas, plėsti paslaugų spektrą (pvz., skaitmeninės kompetencijos konsultacijos, edukacijos, knygų užsakymo iš anksto sistema).

Mažiau lankomuose padaliniuose (pvz., Šunskai, Baraginė, Netičkampis) – svarstyti kitų paslaugų integravimą, bendrų erdvių su bendruomenės centrais naudojimą arba mobilios bibliotekos stiprinimą.

Stebėti sąnaudų ir paslaugų santykį, kasmet skaičiuojant išlaidas vienam vartotojui ir apsilankymui.

Vartotojų pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis tyrimą atlikti visuose padaliniuose, kad galima būtų sistemiškai apžvelgti gautus rezultatus, išgryninti kiekvieno padalinio stipriąsias ir silpnąsias veiklos kryptis, kas leistų prisidėti prie Bibliotekos paslaugų gerinimo strategijos.

Didinti partnerystes su kitomis kultūros, švietimo ir sveikatos įstaigomis, siekiant pritraukti finansavimą vykdomiems projektams.

Savivaldybės administracijai

Patikslinti Kultūros ir meno įstaigų projektų finansavimo Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašą, jame numatant projekto paraiškos tikslinimo mechanizmą, kai mažinama projekto finansavimo suma, kad būtų galima realiai vertinti projekto rezultatus.

IŽANGA

Ši audito ataskaita parengta vadovaujantis Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2025 metų veiklos planu ir Savivaldybės kontrolieriaus 2025 m. rugsėjo 15 d. pavedimu Nr. 5.

Audito tikslas – įvertinti, ar Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos veikla vykdoma efektyviai naudojant finansinius, materialinius išteklius ir įvertinti projektų vykdymą.

Pagrindiniai klausimai:

- įvertinti bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą;
- įvertinti kaip efektyviai naudojami ištekliai (finansai);
- įvertinti bibliotekos vykdytus projektus.

Audituojamas laikotarpis – 2024 m. ir 2025 m. I pusm. Duomenų analizei naudojami ir 2023 m. duomenys.

Audito metu naudoti dokumentų analizės, palyginamosios analizės, interviu ir veiklos rezultatų įvertinimo metodai.

Pagrindiniai Bibliotekos veiklos tikslai:

- prisidėti prie informacinės ir žinių visuomenės plėtros, puoselėti demokratijos, teisės į informaciją, kultūros atvirumo ir pagarbos intelektinei nuosavybei vertybes, ugdyti kultūrines žmogaus kompetencijas ir kūrybingumą, prisidėti prie neformalaus švietimo ir skatinti mokymąsi visą gyvenimą;
- kaupti, išsaugoti ir sudaryti galimybes bendruomenei pažinti rašytinį kultūros paveldą, nepriklausomai nuo dokumentų ir informacijos formatų, autorių politinių ar ideologinių pažiūrų.
- inicijuoti Bibliotekos paslaugų ir programų plėtrą, bendradarbiavimą ir projektinę veiklą, didinti kultūros prieinamumą savivaldybės teritorijoje.

Pagrindinės Bibliotekos veiklos sritys – dokumentų kaupimas, tvarkymas, sisteminimas ir saugojimas, galimybės naudotis viešaisiais informacijos šaltiniais užtikrinimas, neatsižvelgiant į jų autorių ir juose užfiksuotų žinių politinę ar ideologinę orientaciją; fizinių ir juridinių asmenų lygių teisių naudotis teisės aktų nustatyta tvarka teikiamomis nemokamomis paslaugomis užtikrinimas.

Biblioteką iki 2024 m. sausio 1 d. sudarė 22 struktūriniai padaliniai. Nuo 2024 m. sausio 1 d. 2023 m. birželio 26 d. tarybos sprendimu Nr. 1-212 „Dėl Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos struktūrinių teritorinių padalinių sąrašo patvirtinimo“ 8 padaliniai panaikinti ir patvirtinta 14 struktūrinių teritorinių padalinių, iš jų 13 kaimo padalinių. Bibliotekos nuostatai patvirtinti 2024 m. vasario 26 d. Marijampolės savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-41.

Bibliotekos finansavimo šaltiniai: valstybės ir savivaldybės biudžeto tiksliniai asignavimai, valstybės investicinių programų lėšos, Lietuvos, Europos sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos, fizinių ir juridinių asmenų parama, pajamos už teikiamas paslaugas, kitos teisėtai įgytos lėšos.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

AUDITO REZULTATAI

1.Paslaugų prieinamumo vertinimas padaliniuose

Atliekant veiklos auditą, vertinome Bibliotekos 13 kaimo padalinių veiklą, analizavome jų duomenis apie gyventojų, registruotų vartotojų ir apsilankymų skaičių.

Pagrindinis tikslas – nustatyti bibliotekos paslaugų prieinamumą, vartotojų aktyvumą bei paslaugų efektyvumą. Trumpai apibendrinome pagrindinius skaičius ir vidurkius, siekiant parodyti bendrą situaciją. 1 lentelėje pateikti duomenys apie kiekvieno padalinio vartotojų skaičių, apsilankymų skaičių, ir gyventojų skaičių toje gyvenvietėje. Jei gyventojų skaičius didelis, bet vartotojų ir apsilankymų skaičius mažas, galima daryti išvadą, kad Bibliotekos paslaugos nepakankamai pasiekia bendruomenę, galbūt informacijos sklaida ar reklama nepakankama, Biblioteka neatitinka vietos gyventojų poreikių (pavyzdžiui, trūksta šiuolaikinių paslaugų, renginių, darbo valandos netinkamos, per mažas kūrinių asortimentas). Jei atvirkščiai – daug gyventojų naudojami paslaugomis, galima teigti, kad padalinys veikia efektyviai, yra gerai integruotas į bendruomenės gyvenimą bei Bibliotekos paslaugos atitinka poreikius ir kuria socialinę vertę. Lyginant vartotojų skaičių su gyventojų skaičiumi, apskaičiuotas paslaugų aprėpties rodiklis (pvz., kiek procentų kaimo gyventojų yra bibliotekos vartotojai).

Atlikta analizė parodė, kad vartotojų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus 2024 metais svyruoja nuo 11,8 proc. iki 40,7 proc. Vidutiniškai 28,2 proc. kaimo gyventojų naudojami bibliotekos paslaugomis - beveik trečdalis bendruomenės aktyviai įsitraukia į bibliotekos veiklą. Tai pakankamai geras rodiklis kaimo vietovėms. Skirtumai tarp padalinių (nuo 11,8 proc. iki 40,7 proc.) rodo didelį veiklos netolygumą. Vieni jų veikia labai sėkmingai, pasiekia nuo 35,5 proc. iki 40,7 proc. savo bendruomenės, tokie kaip Gudelių, Liudvinavo, Gavaltuvos, Daukšių. Kiti – žymiai mažiau efektyvūs ar mažiau patrauklūs vartotojams, tai Netičkampio – 11,8 proc., Šunskų - 18,4 proc., Baraginės - 20,9 proc. Galimai tokius veiklos rodiklius galėjo įtakoti tai, kad šie padaliniai yra arti miesto. Pastebėtina, kad 3 panaikintuose padaliniuose (Daugirdai, Igliškėliai, Tautkaičiai) veikla buvo sėkminga ir pasiekė nuo 31,3 proc. iki 39,5 proc. savo bendruomenės.

Auditorių nuomone, galimos skirtumų priežastys:

- Geografiniai ir demografiniai veiksniai – kai kuriose vietovėse mažesnis gyventojų tankis, didesnis senjorų skaičius ar migracija gali mažinti vartotojų dalį;
- Paslaugų pasiūlos skirtumai – aktyvesni padaliniai gali siūlyti renginius, edukacijas, e.paslaugas, bendradarbiauti su mokyklomis ar bendruomenėmis.
- Infrastruktūra - menkesnė prieiga prie IT.
- Informacijos sklaida ir įvaizdis – kai kur biblioteka gali būti mažiau matoma arba laikoma „tradicine“, neatitinkančia jaunimo poreikių.

1 lentelė. Bibliotekos kaimo padalinių vartotojų skaičiaus palyginimas su gyventojų skaičiumi.
Apskaičiuotas paslaugų aprėpties rodiklis

Eil. Nr.	Padalinio pavadinimas	Gyventojų skaičius			Vartotojų skaičius			Vartotojų proc. nuo gyventojų sk. 2024 m.	Apsilankymų skaičius		
		2023 m.	2024 m.	2025 m. I pusr.	2023 m.	2024 m.	2025 m. I pusr.		2023 m.	2024 m.	2025 m. I pusr.
1	Baraginė	738	738	738	159	154	96	20,9	2500	2939	1432
2	Daukšiai	530	530	530	185	188	167	35,5	3201	5116	1857
3	Gavaltuva	413	401	401	140	146	122	36,4	2257	3117	1655
4	Gudeliai	550	545	548	220	222	191	40,7	3470	4011	2176
5	Igliauka	1100	1100	1078	380	380	346	34,5	5159	7053	3131
6	Liudvinavas	966	966	970	264	352	349	36,4	4148	5387	2453
7	Netičkampis	1220	1220	1220	171	144	155	11,8	1930	1684	1196
8	Patašinė	832	882	837	272	302	270	34,2	3653	4547	2394
9	Puskelniai	1050	1050	1050	277	282	169	26,9	2620	3044	1158
10	Sasnava	1156	1124	1131	294	298	244	26,5	5014	5294	2687
11	Šunskai	908	906	869	170	167	151	18,4	2375	2329	1175
12	Valavičiai	616	590	591	160	169	155	28,6	3006	3223	1599
13	Želsva	1012	1012	1018	255	313	300	30,9	3602	3674	1994
Iš viso:		11091	11064	10981	2947	3117	2715	28,2	42935	51418	24907
	Panaikinti padaliniai nuo 2024-01-01							Vartotojų proc. nuo gyventojų sk.			
14	Balsupiai	866			140			16,7	2532		
15	Daugirdai	277			107			38,6	1109		
16	Igliškėliai	354			140			39,5	1606		
17	Meškučiai	1040			133			12,8	1404		
18	Mokolai	1430			162			11,3	3853		
19	Padovinys	560			128			22,9	2129		
20	Šventragis	310			44			14,2	471		
21	Tautkaičiai	380			119			31,3	1722		
Iš viso:		5217			973			18,7	14826		

Sudaryta SKAT

1.1 Veiklos efektyvumo įžvalgos ir išvados

Vertinant Bibliotekos kaimo padalinių veiklą nagrinėjome apsilankymų skaičius. Buvo atlikta naudojimosi bibliotekos paslaugomis intensyvumo analizė. 2 lentelėje pateikiama informacija - apsilankymų intensyvumas per vartotoją, apsilankymų skaičius nuo visų gyventojų. Palyginti 2023 metų ir 2024 metų rodikliai. Išnagrinėjus šiuos rodiklius, matyti bendras vaizdas atskiruose padaliniuose. Nustatyta kiek žmonių pasiekia biblioteką, kaip dažnai jie lankosi ir kurie padaliniai yra „gyvi“ aukšti abu rodikliai tiek apsilankymų per vartotoją, tiek apsilankymų nuo bendrai gyvenančių gyventojų, o kurie „formalūs“ (aukšta aprėptis, bet mažai apsilankymų).

Padaliniai, kuriuose vartotojų rodiklis viršija 30–35 proc. laikytini efektyviais. Tokių yra 7, juose verta analizuoti sėkmingas iniciatyvas (pvz., renginių formatus, partnerystes), dalintis gerąja praktika su kitais padaliniais. Padaliniuose su mažesniu nei 20 proc. rodikliu galėtų būti keliamas veiklos stiprinimo prioritetas. Reikėtų poreikių analizės ir tikslinių priemonių (pvz., mobilių paslaugų, teminių renginių, socialinių tinklų komunikacijos).

2024 metais Bibliotekos padalinių veiklos rezultatai rodo teigiamas tendencijas. Gyventojų skaičius iš esmės nekito (– 0,2 proc.), tačiau vartotojų skaičius padidėjo 5,8 proc., o apsilankymų skaičius išaugo net 19,8 proc. Tai rodo augantį bendruomenės įsitraukimą į Bibliotekos padalinių veiklą. Bendrai vartotojų dalis nuo gyventojų sudaro 28,2 proc., apsilankymų per vartotoją – 16,5 karto, apsilankymų vienam gyventojui – 4,6 karto per metus.

Daukšių padalinys vienas aktyviausių: 35,5 proc. gyventojų yra vartotojai, vidutiniškai 27,2 apsilankymai vienam vartotojui ir 9,7 apsilankymai vienam gyventojui per metus. Rodikliai aukščiausi tarp visų padalinių. Taip pat geri rezultatai Gavaltuvos ir Gudelių padalinių: atitinkamai Gavaltuvos padalinys turi 36,4 proc. vartotojų nuo gyventojų ir 21,3 apsilankymus vienam vartotojui, Gudelių padalinys - net 40,7 proc. vartotojų nuo gyventojų ir 18,1 apsilankymo vienam vartotojui. Šie padaliniai pasižymi stipriu bendruomenės įsitraukimu.

Igliaukos ir Liudvinavo padalinių – rodikliai geri, tačiau lankomumas kiek mažesnis (15–18 apsilankymų per vartotoją).

Patašinės, Sasnavos ir Valavičių padaliniai išlaiko stabilų vartotojų ir apsilankymų lygį (26–36 proc. vartotojų nuo gyventojų, 15–19 apsilankymų per vartotoją).

Silpniausi rodikliai fiksuojami Netičkampio ir Šunskų padaliniuose. Netičkampio padalinys turi tik 11,8 proc. vartotojų nuo gyventojų ir 11,7 apsilankymus per vartotoją (1,4 karto per gyventoją). Šunskų padalinio rodikliai taip pat žemesni už vidurkį – 18,4 proc. vartotojų ir 13,9 apsilankymų per vartotoją. Šiuose padaliniuose būtina analizuoti priežastis: paslaugų pasiūlą, informacijos sklaidą ir kt.

Bendra bibliotekos padalinių veikla vertinama teigiamai – daugelyje padalinių fiksuojamas vartotojų ir apsilankymų augimas. Stipriausi padaliniai yra Daukšių, Gavaltuvos ir Gudelių, o didžiausią tobulinimo potencialą turi Netičkampio ir Šunskų padaliniai.

Rekomenduojame: analizuoti mažo aktyvumo padalinių veiklą ir priežastis, dalintis gerąja patirtimi tarp sėkmingų padalinių, didinti paslaugų patrauklumą. Siekti, kad vartotojų dalis sudarytų bent 30 proc. gyventojų. Svarstyti galimybę stiprinti bendruomenės įtraukimą per renginius.

2 lentelė. Bibliotekos padalinių bendras apsilankymų skaičius 2023 metais – 2025 metų I pusmetį

Eil. Nr.	Padalinio pavadinimas	Gyventojų skaičius		Vartotojų skaičius			Apsilankymų skaičius			Vartotojų nuo gyventojų proc.		Apsilankymų 1 vartotojui (kartais)		Apsilankymų 1 gyventojui per metus	
		2023 metai	2024 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai I pus.	2023 metai	2024 metai	2025 metai I pus.	2023 metai	2024 metai	2023 metai	2024 metai	2023 metai	2024 metai
1	Baraginė	738	738	159	154	96	2500	2939	1432	21,5	20,9	15,7	19,1	3,4	4,0
2	Daukšiai	530	530	185	188	167	3201	5116	1857	34,9	35,5	17,3	27,2	6,0	9,7
3	Gavaltuva	413	401	140	146	122	2257	3117	1655	33,9	36,4	16,1	21,3	5,5	7,8
4	Gudeliai	550	545	220	222	191	3470	4011	2176	40,0	40,7	15,8	18,1	6,3	7,4
5	Igliauka	1100	1100	380	380	346	5159	7053	3131	34,5	34,5	13,6	18,6	4,7	6,4
6	Liudvinavas	966	966	264	352	349	4148	5387	2453	27,3	36,4	15,7	15,3	4,3	5,6
7	Netičkampis	1220	1220	171	144	155	1930	1684	1196	14,0	11,8	11,3	11,7	1,6	1,4
8	Patašinė	832	882	272	302	270	3653	4547	2394	32,7	34,2	13,4	15,1	4,4	5,2
9	Puskelniai	1050	1050	277	282	169	2620	3044	1158	26,4	26,9	9,5	10,8	2,5	2,9
10	Sasnavą	1156	1124	294	298	244	5014	5294	2687	25,4	26,5	17,1	17,8	4,3	4,7
11	Šunskai	908	906	170	167	151	2375	2329	1175	18,7	18,4	14,0	13,9	2,6	2,6
12	Valavičiai	616	590	160	169	155	3006	3223	1599	26,0	28,6	18,8	19,1	4,9	5,5
13	Želsva	1012	1012	255	313	300	3602	3674	1994	25,2	30,9	14,1	11,7	3,6	3,6
Iš viso:		11091	11064	2947	3117	2715	42935	51418	24907	26,6	28,2	14,6	16,5	3,9	4,6

Marijampolės viešosios bibliotekos kaimo padalinių veikla užtikrina pakankamą paslaugų pasiekiamumą ir kultūrinį gyvybingumą, tačiau išlieka tobulintinų sričių – ypač tolygesnio padalinių veiklos lygio ir bendruomenės įtraukimo stiprinimo. Duomenimis grįsta veiklos analizė leidžia tikslingai planuoti tolesnius paslaugų kokybės ir efektyvumo gerinimo veiksmus.

Bibliotekos kaimo padalinių paslaugų aprėptis kaimo vietovėse yra vidutiniškai gera (28,2 proc.), tačiau nevienoda.

Skirtumai tarp padalinių iki 29 proc. punktų rodo, kad būtina peržiūrėti veiklos organizavimą, kad visi padaliniai pasiektų panašų paslaugų lygį.

Aukščiausi rodikliai (iki 40,7 proc.) įrodo, kad potencialas kaimo vietovėse yra didelis, jei paslaugos pritaikomos vietos bendruomenės poreikiams.

Mažesnio aktyvumo padaliniai turėtų būti pagrindinis tobulinimo dėmesys – tiek komunikacijos, tiek paslaugų atnaujinimo srityse.

Audito metu atlikome skaitymo intensyvumo analizę (3 lentelė). Nagrinėjome visų padalinių dokumentų išduoties rodiklius. Skaitymo intensyvumas stabilus vidutiniškai vienam vartotojui per 2024 metus buvo išduota 21,8 dokumentai, knygos, o 2023 metais 21,1. Didžiausias skaitymo intensyvumas yra Igliaukos padalinyje - 41,8; Gudelių padalinyje - 33,9. Šiuose padaliniuose yra didelis vartotojų skaičius ir apsilankymų skaičius. Mažiausias iš padalinių skaitymo intensyvumas yra Netičkampio -14,4 ir Baraginės -15,8 padaliniuose. Pastebėtina, kad Netičkampio padalinys turi tik 11,8 proc. vartotojų nuo gyventojų ir vos 11,7 apsilankymus per vartotoją.

Taip pat Centrinėje Bibliotekoje mažėja skaitymo intensyvumas 2024 metais - 17,1, bet didėja lankytojų skaičius, o kaimo padaliniuose – procesas yra atvirkštinis. Tai lemia įvairesnių kultūros, neformaliojo ugdymo ir laisvalaikio paslaugų pasiūlos spektro didėjimas Centrinėje Bibliotekoje.

3 lentelė. Bibliotekos padalinių vartotojų skaičius ir dokumentų išduotis 2023 m. – 2025 m. I pusmetį

Padalinio pavadinimas	Vartotojų skaičius			Dokumentų išduotis fiz.vnt.			Vidutiniškai vienam vartotojui per metus išduota dokumentų		
	2023 m.	2024 m.	2025 I pusb.	2023 m.	2024 m.	2025 I pusb.	2023 m.	2024 m.	2025 I pusb.
Viešoji biblioteka	3241	3601	1737	56632	61660	29297	17,5	17,1	16,9
Draugystės padalinys	1527	1690	1365	32986	35627	16984	21,6	21,1	12,4
Kaimo padaliniai:									
Baraginė	159	154	96	2530	2434	1011	15,9	15,8	10,5
Daukšiai	185	188	167	5173	4409	3088	28,0	23,5	18,5
Gavaltuva	140	146	122	3392	3505	1456	24,2	24,0	11,9
Gudeliai	220	222	191	7268	7530	3982	33,0	33,9	20,8
Igliauka	380	380	346	13553	15886	7384	35,7	41,8	21,3
Liudvinavas	264	352	349	5507	9274	3829	20,9	26,3	11,0
Netičkampis	171	144	155	2279	2072	1536	13,3	14,4	9,9
Patašinė	272	302	270	6346	8608	4919	23,3	28,5	18,2
Puskelniai	277	282	169	4386	6767	2397	15,8	24,0	14,2

Sasnava	294	298	244	8608	8523	4297	29,3	28,6	17,6
Šunskai	170	167	151	3701	3852	2088	21,8	23,1	13,8
Valavičiai	160	169	155	5555	6576	3756	34,7	38,9	24,2
Želsva	255	313	300	4762	6245	3067	18,7	20,0	10,2
Iš viso:	7715	8408	5817	162678	182968	89091	21,1	21,8	15,3
Panaikinti padaliniai:									
Balsupiai	140	x	x	3859	x	x	27,6		
Daugirdai	107	x	x	1778	x	x	16,6		
Igliškėliai	140	x	x	1865	x	x	13,3		
Meškučiai	133	x	x	2301	x	x	17,3		
Mokolai	162	x	x	3284	x	x	20,3		
Padovinys	128	x	x	2963	x	x	23,1		
Šventragis	44	x	x	1179	x	x	26,8		
Tautkaičiai	119	x	x	3422	x	x	28,8		
Iš viso:	973			20651			21,2		
Mobilioji biblioteka	x	221	211	x	6780	4030		30,7	19,1

1.2 Mobiliosios bibliotekos veikla

2024 metais Marijampolės savivaldybės viešoji biblioteka, įgyvendindama tinklo optimizavimo planą, panaikino 8 kaimo vietovių bibliotekos padalinius. Šiuose padaliniuose 2023 metais buvo registruoti 973 vartotojai, užfiksuota 14 826 apsilankymai, o juose aptarnaujamos teritorijos bendras gyventojų skaičius siekė 5217 gyventojų (4 lentelė).

4 lentelė. Panaikintų Bibliotekos padalinių 2023 m. vartotojų ir apsilankymų skaičius

Eil. Nr.	Panaikinto padalinio pavadinimas	Gyventojų skaičius 2023 m.	Vartotojų skaičius 2023 m.	Apsilankymų skaičius	Vartotojų proc. nuo gyventojų sk. 2023 m.	Apsilankymų 1 vartotojui (kartais) 2023 m.	Apsilankymų vienam gyventojui per 2023 m.
1	Balsupiai	866	140	2532	16,2	18,1	2,9
2	Daugirdai	277	107	1109	38,6	10,4	4,0
3	Igliškėliai	354	140	1606	39,5	11,5	4,5
4	Meškučiai	1040	133	1404	12,8	10,6	1,4
5	Mokolai	1430	162	3853	11,3	23,8	2,7
6	Padovinys	560	128	2129	22,9	16,6	3,8
7	Šventragis	310	44	471	14,2	10,7	1,5
8	Tautkaičiai	380	119	1722	31,3	14,5	4,5
Iš viso:		5217	973	14826	18,7	15,2	2,8

Sudaryta SKAT

Siekiant užtikrinti kultūros paslaugų prieinamumą nutolusiose vietovėse, vietoje panaikintų padalinių nuo 2024 m. pradėjo veikti mobili biblioteka. Ji pagal nustatytą grafiką aptarnauja 24 vietas

Marijampolės kaimiškiosiose vietovėse. Informacija apie mobiliosios bibliotekos aptarnaujamas vietas ir paslaugas joje gavusių asmenų skaičių 2024 metais pateikta 2 priede.

5 lentelė. Mobiliosios bibliotekos gyventojų apsilankymų skaičius 2024 m. ir 2025 m. I pusm. pagal vietas

Mobiliosios bibliotekos kryptis	Paslaugas gavusių gyventojų skaičius 2024 m.	Apsilankymų skaičius 2024 m.	Apsilankymų 1 vartotojui (kartais) 2024 m.	Paslaugas gavusių gyventojų skaičius 2025 m. I pusm.
Padovinio: Nartas, Varnupiai, Gyviškiai, Kūlokai, Padovinys	31	603	19,5	27
Igliškėlių: Trakiškiai, Šventragis, Daugirdai, Igliškėliai	29	534	18,4	30
Meškučių: Užgiriai, Liucinavas, Svetlica, Meškučiai	28	489	17,5	26
Balsupių: Skaisčiūnai, Ožkasviliai, Balsupiai	69	1008	14,6	75
Mokolų: Mokolai, Kidoliškiai, Smilgiai, Tautkaičiai, Dženčialauka	60	677	11,3	49
Iš viso:	217*	3311	15,3	211**

Sudaryta SKAT

*4 asmenys gavo paslaugas Avikiluose ir Vaitiškėse

**4 asmenys gavo paslaugas Avikiluose, Vaitiškėse, Paikiškiuose.

2024 m. mobili biblioteka teikė paslaugas 221 vartotojui. Lankytojų skaičius per metus įvairiose vietovėse labai skiriasi (5 lentelė):

- 12-oje vietovių mobiliąją biblioteką aplanko nuo 2 iki 6 žmonių,
- 2 -iose vietovėse – po 7 žmones,
- 8 -iose vietovėse – nuo 10-19 žmonių;
- 1 -oje vietovėje – net 49 vartotojai (Balsupiai).

Lyginant su 2023 m. veikusių padalinių vartotojų skaičiumi, paslaugų pasiekiamumas sumažėjo (nuo 973 iki 221 vartotojo), o tai rodo, kad mobilios bibliotekos modelis dar nėra visiškai kompensavęs uždarytų padalinių veiklos. Pastebimas didelis skirtumas tarp vietovių pagal vartotojų aktyvumą – kai kur paslaugomis naudojasi vos keli asmenys, o kitose vietovėse – keliolika ar kelios dešimtys žmonių. Apsilankymų skaičių mobiliojoje bibliotekoje buvo 3311. Apsilankymų vienam vartotojui vidutiniškai 15 kartų per metus.

Mobiliosios bibliotekos veiklos išlaidos 2024 m. sudarė 27 109,86 Eur, tame tarpe: 4 055,00 Eur (kuras, draudimas, internetas, techninės detalės ir kt. einamosios išlaidos), 23054,86 Eur darbo užmokestis mobiliosios bibliotekos darbuotojams (1,25 pareigybės).

Mobiliosios bibliotekos veiklos išlaidos per 2025 m. I pusmetį sudarė 13 411,1 Eur, tame tarpe: 2589,69 Eur (kuras, draudimas, internetas, techninės detalės ir kt. einamosios išlaidos), 10821,41 Eur darbo užmokestis mobiliosios bibliotekos darbuotojams.

Bibliobusas mobilios bibliotekos veiklai vykdyti buvo įsigytas 2023-12-21 už 69 901,70 Eur Marijampolės savivaldybė skyrė bibliotekai tikslines lėšas bibliobusui įsigyti.

2023 metais panaikintų padalinių kaštai sudarė 119557,01 Eur. Daugelyje padalinių vartotojų skaičius buvo nedidelis.

Mobilios bibliotekos modelis išlieka ekonomiškai racionalesnis, tačiau turėtų būti vertinama jo socialinė grąža ir paslaugų pasiekiamumo aspektas.

Mobilios bibliotekos veikla leidžia iš dalies užtikrinti informacinių ir kultūrinių paslaugų prieinamumą kaimo vietovėse po padalinių tinklo pertvarkos. Tačiau vartotojų skaičiaus ir apsilankymų sumažėjimas rodo, kad reikalingas papildomas dėmesys informavimui, paslaugų pritaikymui skirtingoms gyventojų grupėms bei mobilios bibliotekos maršrutų ir tvarkaraščių pritaikymo faktiniams gyventojų poreikiams

Rekomenduojama įvertinti poreikį ir galimybę dažniau bibliobusu lankyti vietas, sustiprinti informacinę sklaidą apie mobilios bibliotekos teikiamas paslaugas, plėsti paslaugų spektrą (pvz., skaitmeninės kompetencijos konsultacijos, edukacijos, knygų užsakymo iš anksto sistema).

1.3 Bibliotekos padalinių išlaikymo kaštų ir paslaugų naudojimo analizė

Audito metu vertinome Bibliotekos kaimo padalinių 2024 metų išlaikymo kaštus, jų dinamiką lyginant su 2023 metais, bei susiejome šiuos rodiklius su vartotojų bei apsilankymų skaičiais. Vertinimas atliktas remiantis bibliotekos pateiktais finansiniais ir veiklos duomenimis apie darbo užmokesčio fondą, išlaikymo išlaidas, vartotojų bei apsilankymų apimtis. Analizės rezultatai pateikiami siekiant nustatyti padalinių veiklos efektyvumą bei pagrįsti tolesnius sprendimus dėl bibliotekos išteklių panaudojimo optimizavimo. Po 1 bibliotekininko pareigybę patvirtinta 11 Bibliotekos padalinių, Gavaltuvos padalinyje - 0,75 pareigybės, Igliaukos padalinyje - 2 pareigybės, o Draugystės padalinyje - 4 pareigybės.

2024 metais 14 Bibliotekos padalinių išlaidos sudarė 348,2 tūkst. Eur, palyginti su 2023 metais padidėjo apie 1,02 proc. (veikiančių padalinių 341,1 tūkst. Eur). Palyginus padalinių išlaidų 2023 m. ir 2024 m. pokytį bendrai su panaikintais padaliniais išlaidos 2024 metais sumažėjo 112,5 tūkst. Eur dėl to, kad 2023 metais 8 panaikinti padaliniai patyrė 119,6 tūkst. Eur išlaidas). Didesnę visų sąnaudų dalį sudaro darbo užmokesčio fondas – 325,2 tūkst. Eur, arba apie 93 proc. visų išlaidų. Likusi dalis – išlaikymo sąnaudos, kurios apima pastatų priežiūros, komunalines bei kitas veiklos išlaidas. 2025 m. I pusem. Bibliotekos padalinių išlaidos sudarė 182,9 tūkst. Eur.

Išlaidų augimą daugiausia lėmė darbo užmokesčio fondo didėjimas bei bendros infliacijos įtaka paslaugų kainoms. Nors bendros išlaidos šiek tiek padidėjo, bibliotekos vartotojų ir apsilankymų rodikliai augo sparčiau, todėl galima teigti, kad padidėję kaštai buvo kompensuoti didesniu paslaugų naudojimu. Vartotojų skaičius per metus išaugo 5,8 procento, o apsilankymų – beveik 20 procentų. Tokia tendencija rodo teigiamą bibliotekos paslaugų prieinamumo ir patrauklumo augimą.

Analizuojant atskirų padalinių duomenis, nustatyta, kad išlaidų dydžiai ženkliai skiriasi tarp veikiančių padalinių (6 lentelė).

Didžiausias sąnaudas patiria:

- Igliaukos padalinys (40,6 tūkst. Eur),
- Miesto Draugystės padalinys (~ 82,0 tūkst. Eur),

Mažiausi kaštai tenka:

- Gavaltuvos padaliniui (~ 15,3 tūkst. Eur),
- Netičkampio padaliniui (~ 13,4 tūkst. Eur).

6 lentelė. Bibliotekos padalinių bendros išlaikymo sąnaudos

Eil. Nr.	Padalinio pavadinimas	Bendros išlaidos 2024 m., Eur	Vartotojų skaičius	Išlaidos 1 vartotojui, Eur
1	Baraginė	18216	154	118
2	Daukšiai	20959	188	112
3	Gavaltuva	15340	146	105
4	Gudeliai	18971	222	85
5	Igliauka	40463	380	106
6	Liudvinavas	19559	352	56
7	Netičkampis	13426	144	93
8	Patašinė	20043	302	66
9	Puskelniai	17770	282	63
10	Sasnavas	20705	298	70
11	Šunskai	20231	167	121
12	Valavičiai	20639	169	122
13	Želsva	19945	313	64
Viso:		266267	3117	85

Sudaryta SKAT

2024 metais vidutiniškai vienam vartotojui teko ~ 85 Eur metinių išlaidų, o vienam apsilankymui – ~ 6 Eur.

2023 metais panaikintų padalinių sąnaudos vienam vartotojui siekė ~ 137 Eur, o vienam apsilankymui – ~ 9 Eur.

Šie duomenys patvirtina, kad padalinių optimizavimas buvo pagrįstas ir atitiko racionalaus viešųjų lėšų naudojimo principus.

Pagal Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo 10 str. 6 d. 2 punktą¹ miesteliuose ir kaimuose vienas bibliotekos filialas paprastai steigiamas vidutiniškai 700 – 800 gyventojų. Audito metu nustatyta, kad 4 veikiančiuose Bibliotekos padaliniuose vidutiniškai yra mažiau gyventojų negu 700 – 800, t .y. Daukšių – 530, Gavaltuvos – 401, Gudelių – 545, Valavičių – 590.

¹ Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas, Žin., Nr. 1995, Nr. 51-1245; 2000, Nr. 43-1223;

Bendros bibliotekų išlaidos auga nuosaikiai (3–5 proc. per metus), daugiausia dėl darbo užmokesčio fondo padidėjimo.

Naudojimo rodikliai (vartotojų ir apsilankymų skaičius) auga greičiau nei išlaidos, todėl veikla tampa efektyvesnė.

Panaikintų padalinių veikla buvo ekonomiškai mažiau pagrįsta, nes jų kaštai vartotojui buvo didesni.

2024 metais buvo atliktas vartotojų pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis tyrimas Gudelių ir Draugystės padaliniuose. Tyrime dalyvavo 433 gyventojai. Respondentai vertino bibliotekos patalpas, aptarnavimo kokybę, darbo laiką, knygų fondą, informacijos sklaidą ir kitus svarbius bibliotekos veiklos aspektus. Gudelių bendras pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis vidurkis - 88,5 proc., o Draugystės – 90,75 proc. Gudelių padalinyje geriausiai vertinamos bibliotekininkų konsultacijos (97,22 proc.) ir darbo laikas (89,81 proc.), o mažiausiai tenkina periodinių leidinių pasiūla (76,85 proc.) ir edukacinių užsiėmimų įvairovė. Draugystės padalinyje geriausiai vertinama bibliotekininkų pagalba (98,00 proc.) ir renginių kokybė (91,08 proc.), tačiau pastebėtas periodinių leidinių ir biblioterapinių knygų trūkumas (77,23 proc.). Tyrimo rezultatai parodė, kad abiejų padalinių lankytojai labai vertina paslaugų kokybę ir darbuotojų profesionalumą, tačiau išlieka iššūkių, susijusių su periodinių leidinių ir knygų fondu, taip pat infrastruktūros tobulinimu.

Auditorių nuomone, gal būtų tikslinga vartotojų pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis tyrimą atlikti visuose padaliniuose, kad galima būtų sistemiškai apžvelgti gautus rezultatus, išgryninti kiekvieno padalinio stipriąsias ir silpnąsias veiklos kryptis, kas leistų prisidėti prie Bibliotekos paslaugų gerinimo strategijos.

Rekomendacijos

1. Stebėti sąnaudų ir paslaugų santykį kasmet skaičiuojant išlaidas vienam vartotojui ir apsilankymui.
2. Vartotojų pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis tyrimą atlikti visuose padaliniuose, kad galima būtų sistemiškai apžvelgti gautus rezultatus, išgryninti kiekvieno padalinio stipriąsias ir silpnąsias veiklos kryptis, kas leistų prisidėti prie Bibliotekos paslaugų gerinimo strategijos.
3. Mažiau lankomuose padaliniuose (pvz., Šunskai, Baraginė, Netičkampis) – svarstyti paslaugų integravimą, bendrų erdvių su bendruomenės centrais naudojimą arba mobilių bibliotekų stiprinimą.

2.Renginių ir edukacinių veiklų, mokymų organizavimo vertinimas

Analizuojant 2023–2024 m. laikotarpį nustatyta, kad Biblioteka ir jos padaliniai pasižymi dideliu renginių organizavimo aktyvumu. Renginių skaičius per metus išaugo nuo 497 renginių (2023 m.) iki 548 renginių (2024 m.), t. y. padidėjo ~ 10 proc.

2.1. Renginių ir parodų organizavimas Bibliotekoje ir jos padaliniuose

Renginių skaičiaus augimas rodo kryptingą bibliotekos pastangą stiprinti kultūrinę veiklą ir didinti bendruomenės įtrauktį. Teigiamą tendenciją patvirtina ir daugumos padalinių rezultatai. Padidėjęs renginių kiekis rodo stiprėjantį bibliotekos kultūrinį aktyvumą ir geresnes galimybes aptarnauti skirtingas bendruomenės grupes. Informacija apie renginius ir parodas pateikta 3 priede.

Ypač išsiskiria šie padaliniai:

- Draugystės – renginių skaičius augo nuo 60 iki 65.
- Igliaukos – nuo 20 iki 28 renginių.
- Valavičių – nuo 23 iki 28 renginių.

Tuo tarpu keliuose padaliniuose fiksuotas renginių skaičiaus sumažėjimas (pvz., Želsvos) sumažėjimas nuo 28-16, tačiau šie pokyčiai bendros Bibliotekos veiklos neigiamai nekeičia.

Dalis renginių buvo parodos. 2024 m. ženkliai išaugo parodų skaičius: Viešojoje bibliotekoje 49 parodos 2023 m. , 62 parodos 2024 metais. Tai sudaro 27 proc. padidėjimą. Daugelyje padalinių parodų skaičius išliko stabilus arba augo, o tai rodo kryptingą kultūrinio turinio stiprinimą ir ryšio su vietos kūrėjais bei bendruomene plėtojimą.

Dažniau parodas rengę padaliniai: Draugystė, Daukšiai, Liudvinavas, Patašinė, Valavičiai. Parodos prisideda prie vietos kūrėjų matomumo ir kultūrinio gyvenimo įvairovės.

Renginių lankomumo analizės rezultatai parodė reikšmingą auditorijos augimą. Bibliotekos ir jos padalinių renginiuose dalyvių skaičius augo nuo 14771 (2023 m.) iki 22260 (2024 m.) (padidėjimas – 50 proc.). Daugelyje padalinių taip pat fiksuotas augantis lankomumas (3 priedas).

Bendras augimas rodo didėjantį bibliotekos paslaugų aktualumą ir sėkmingą renginių programos planavimą. Didesnis lankytojų dalyvavimas rodo, kad biblioteka sėkmingai identifikuoja bendruomenės poreikius ir efektyviai planuoja bei įgyvendina renginius.

2.2.Edukacijų organizavimas Bibliotekoje ir jos padaliniuose

Edukacinė veikla Bibliotekoje ir jos padaliniuose išlieka viena svarbiausių bibliotekos funkcijų. Edukacijų skaičius Bibliotekoje ir jos padaliniuose 2024 metais sumažėjo nuo 277 iki 264. Centrinėje bibliotekoje edukacijų skaičius sumažėjo nuo 224 iki 185. Tuo tarpu teritoriniuose padaliniuose edukacijų skaičius 2024 metais didėjo. Edukacijų dalyvių skaičius mažėjo nuo 5 602 iki 5 001. Padaliniuose edukacijų dalyvių skaičius augo (pvz., Daukšių, Gudelių, Igliaukos padaliniuose). Informacija apie edukacijas pateikta 4 priede.

Edukacijų skaičius centrinėje bibliotekoje sumažėjo, tačiau bendra sisteminė dinamika išlieka teigiama. Padidėjęs aktyvumas padaliniuose kompensuoja sumažėjimą centrinėje Bibliotekoje.

2.3.Vartotojų mokymų organizavimas Bibliotekoje ir jos padaliniuose

Vartotojų mokymai rodo augantį Bibliotekos indėlį į gyventojų skaitmeninį ir informacinį raštingumą. Bibliotekoje ir jos padaliniuose surengti 265 mokymai, iš kurių 52 – medijų ir informacinio raštingumo temomis. Mokymų dalyvių skaičius siekė 2518, iš jų 411 dalyvavo informacinio raštingumo mokymuose. Daugiausia mokymų ir dalyvių vartotojų mokymuose buvo centrinėje bibliotekoje ir Draugystės padalinyje. Aktyvūs padaliniai Igliauka, Liudvinavas. Informacija apie mokymus pateikta 5 priede.

Ši veiklos sritis išsiskiria aiškia kryptimi – bendruomenės skaitmeninių kompetencijų stiprinimu, kuris atitinka nacionalinius skaitmeninimo prioritetus.

Įvertinus Bibliotekoje vykdomus renginius, edukacijas parodas, mokymus nustatyta:

- ✓ Renginių skaičius ir dalyvių srautai reikšmingai didėjo – ypač centrinėje bibliotekoje ir aktyviausiuose padaliniuose;
- ✓ parodų skaičius augo, prisidedant prie kultūrinės veiklos įvairovės ir vietos kūrėjų matomumo; edukacinė veikla išlaiko aukštą lygį, nors centrinėje bibliotekoje matomas nuosaikus mažėjimas kompensuojamas padalinių edukacinių veiklų augimu;
- ✓ mokymų srityje pasiekti aukšti rezultatai, ypač informacinio raštingumo temose, atitinkantys šiuolaikinius bendruomenės poreikius; bendra analizė rodo, kad biblioteka kryptingai plečia kultūrinę, edukacinę ir skaitmeninio raštingumo veiklą, o bendruomenės įsitraukimas nuosekliai didėja.

3. Bibliotekos finansiniai rodikliai

Bibliotekos veiklos tikslų ir priemonių įgyvendinimui 2024 metais buvo panaudota 1537,6 tūkst. Eur (7 lentelė), tai yra 123,8 tūkst. Eur mažiau negu 2023 metais. Darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui 2024 metais buvo panaudota 46,4 tūkst. Eur mažiau nei 2023 metais. 2025 metais skirta 1564,9 tūkst. Eur. Iš jų 1236,1 tūkst. Eur darbo užmokesčiui.

7 lentelė. Patvirtinti asignavimai pagal finansavimo šaltinius 2023 – 2025 metais

Eil. Nr.	Finansavimo šaltinis	Panaudoti asignavimai, Eur		Skirtumas	2025 m. skirti asignavimai*, Eur
		2023 m.	2024 m.		
1.	Savivaldybės biudžeto lėšos	1442100	1397000	-45100	1451900
	<i>tame tarpe darbo užmokestis ir socialinis draudimas</i>	<i>1193554,66</i>	<i>1147195,45</i>	<i>-46359,21</i>	<i>1236100</i>
2.	Ištaigos pajamos	11500	16000	4500	15100
3.	Valstybės biudžeto lėšos	64604	70804	6200	70400
4.	ES ir kitos paramos lėšos	57455,80	7500	-49955,8	
5.	Kiti šaltiniai (2 projektai).	1925,58	404,8	-1520,78	
6.	Kitos lėšos	32000		-32000	
7.	Valstybės lėšos projektams vykdyti	18020,12	22657,59	4637,47	
8.	Savivaldybės biudžeto lėšos projektams vykdyti	33745,54	23200	-10545,54	27500
Iš viso:		1661351,04	1537566,39	123784,65	1564900

*planuojamos lėšos

2023 metais pareigybių patvirtintas skaičius – 69. Bibliotekos direktorės įsakymu² 2024 metams nustatytas 61,5 pareigybių skaičius. Nuo 2025 m. liepos 10 d. Bibliotekos direktorės įsakymu³ nustatytas 60 pareigybių skaičius. Bibliotekos padaliniuose patvirtintos 17,75 pareigybės, tame tarpe Draugystės padalinyje 4 pareigybės, 11 kaimo bibliotekos padaliniuose po 1 pareigybę, Igliaukos padalinyje 2 pareigybės, o Gavaltuvos 0,75 pareigybės.

8 lentelė. Bibliotekos pareigybių pokytis pagal padalinius

Padaliniai	Pareigybių skaičius			Skirtumas		
	2023 m.	2024 m.	Nuo 2025 m. liepos 10 d.	2023 m. su 2025-07-10	2024 m. su 2025-07-10	Skirtumo patikslinimas
Vadovybė	4	4	4,25	+0,25	+0,25	Įvesta administratoriaus pareigybės 0,25

² Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos direktorės 2024-01-15 įsakymas Nr. P-2 „Dėl Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos pareigybių skaičiaus patvirtinimo“;

³ Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos direktorės 2025-07-01 įsakymas Nr. P-112 „Dėl Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos darbuotojų pareigybių skaičiaus ir sąrašo tvirtinimo“;

Buhalterija	1,5	1,5	-	-1,5	-1,5	1,5 buhalterių pareigybių panaikinta dėl buhalterinės apskaitos centralizavimo
Ūkio aptarnavimo grupė	12,25	11,25	10,5	-1,75	-0,75	Panaikinta 0,25 darbų saugos specialisto; 1 kūriko pareigybė. Įvesta 0,5 kasininko pareigybės
Lankytojų aptarnavimo centras	12	12	12	-	-	-
Vaikų ir jaunimo edukacijos centras	7	7	7,5	+0,5	+0,5	Įvesta kultūrinės veiklos vadybininko asistento 0,5 pareigybė
Informacijos išteklių ir vadybos skyrius	32,25	25,75	25,75	-6,5	-	
Viso	69	61,5	60	- 9	1,5	

Sudaryta SKAT

4. Bibliotekos vykdytų projektų vertinimas: pasiekti uždaviniai ir rezultatai

2024–2025 metais Biblioteka įgyvendino eilę kultūrinių, edukacinių ir sveikatinimo projektų, finansuotų Marijampolės savivaldybės bei kitų rėmėjų lėšomis. Dalis projektų buvo tęstiniai, o dalis – vienkartiniai, orientuoti į konkrečias tikslines grupes: jaunimą, šeimas, vaikus, senjorus bei bendruomenes. Vertinant audito tikslais, buvo nagrinėjami 2024 metais įgyvendinti ir 2025 metais I pusm. užbaigti projektai.

4.1. 2024 metais įgyvendinti Bibliotekos projektai

2024 m. Biblioteka įgyvendino 10 projektų, finansuotus iš įvairių šaltinių: Lietuvos kultūros tarybos, Savivaldybės biudžeto. Mes pasirinkome vertinti projektus finansuojamus tik iš savivaldybės biudžeto (9 projektai). 2024 m. įgyvendinti projektai pasižymėjo plačia temine ir veiklų įvairove.

Projektai buvo orientuoti į šiuos pagrindinius tikslus:

- ✓ Vykdyti žinių ir informacijos sklaidą, stiprinti žmonių psichikos sveikatą, vykdyti streso kontrolę, priklausomybių ir savižudybių prevenciją;
- ✓ Aktualizuoti naujos Marijampolės vardo susigražinimo laikotarpiu užaugusios kartos saviraišką, domėjimąsi, tarpusavio bendravimą;
- ✓ Skatinti jaunimo kūrybinę saviraišką, tobulėjimą, domėjimąsi ir tarpusavio bendravimą.
- ✓ Plėsti Mobiliosios bibliotekos teikiamų paslaugų įvairovę ir prieinamumą kaimiškųjų vietovių bendruomenėms, aktyvinti kultūrinę pažintinę veiklą, žmonių tarpusavio bendravimą;
- ✓ Skatinti literatūros ir meno įvairovę, prieinamumą, socialinės įtraukties plėtrą, mažinti kultūrinę atskirtį, kuriant naujas ir patrauklias laisvalaikio užimtumo paslaugas;
- ✓ Formuoti skaitymo nuo mažų dienų ir dalyvavimo kultūroje įpročius, stiprinti vaikų saviraišką bei ugdyti pojūčius
- ✓ Panaudojant netradicines edukacijos formas šviesti vaikus, jaunimą ir jaunas šeimas aplinkosauginėmis temomis;
- ✓ Kurti patrauklias kultūrinės paslaugas.

Projektas „*Gyventi sveikai – gyventi laimingai*“ buvo skirtas sveikos gyvensenos, psichologinės gerovės ir streso valdymo temoms. Projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1850 Eur.

Projekto veiklos buvo skirtos Marijampolės seniūnijų (Sasnavos, Igliaukos, Marijampolės) bibliotekų bendruomenėms ir bibliotekų darbuotojams. Projekto įgyvendinimo laikotarpiu surengtos paskaitos, susitikimai su psichikos sveikatos specialistais suteikė teorinių ir praktinių žinių apie emocinę ir dvasinę žmogaus būseną, streso kontrolę, pagalbą sau ir aplinkiniams. Projekto veiklose dalyvavo 246 asmenys.

Projektas įgyvendintas sėkmingai:

- ✓ Surengtos 2 paskaitos kaimo bendruomenių žmonėms, bibliotekų lankytojams;
- ✓ 1 paskaita Viešosios bibliotekos ir padalinių darbuotojams;
- ✓ Projekte dalyvaujančių bibliotekų fondai papildyti 56 egz. knygų psichologinės literatūros tematika;
- ✓ Parengtos teminės-informacinės lentynos „Gyventi sveikai – gyventi laimingai“.

Projektu „Festivalis „Gelmės“ buvo siekiama aktualizuoti naujos Marijampolės vardo susigrąžinimo laikotarpiu užaugusios kartos saviraišką, domėjimąsi, tarpusavio bendravimą. Planuota, kad festivalyje apsilankys jauni ir kūrybingi žmonės, ieškantys netradicinių meno formų mūsų mieste. Projekto finansavimui skirta 4 000,00 Eur. Veiklos buvo orientuotos į meninės saviraiškos, jaunimo kūrybiškumo ir tarpusavio bendravimo skatinimą. Buvo organizuoti netradiciniai atlikėjų pasirodymai, susitikimai ir diskusijos, meninių instaliacijų (nuolatinių) ekspozicijos, filmų peržiūros, edukaciniai užsiėmimai, menų mugė. Ne visi paraiškose nurodyti kiekybiniai rodikliai buvo pasiekti. Pagrindinės priežastys ir problemos susijusios su projekto įgyvendinimu: kai kurios veiklos organizuotos neišpildant visų galimybių dėl sumažinto finansavimo, todėl renginių buvo organizuota mažiau (pvz. instaliacijos pristatymui nebuvo samdyti tautinių šokių šokėjai); trūko lėšų reklaminei kompanijai, todėl kai kuriuose renginiuose buvo mažiau dalyvių, nei planuota. Įgyvendintos įvairios kūrybinės iniciatyvos, meninės instaliacijos ir renginiai, pritraukę ~ 709 dalyvių.

Pateiktoje projekto vykdymo veiklos ataskaitoje 2024-12-10 Nr. 2 – 463 pasiektų rezultatų dalyje, nurodyta, kad projekto veiklos įgyvendintos (9 lentelė), nors dėl mažesnio finansavimo renginių buvo mažiau, vadinasi nebuvo pasiekti visi planuoti rodikliai.

9 lentelė. Projektas „Festivalis „Gelmės“ rodiklių analizė

Eil. Nr.	Planuotos projekto veiklos pavadinimas*	Įgyvendinta/ neįgyvendinta veikla	Rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetas*	Faktinis rezultatas)
1.	Netradiciniai atlikėjų pasirodymai	Įgyvendinta. Pasirodymai tarp knygų lentynų. Dėl mažesnio finansavimo renginių buvo mažiau.	3 pasirodymai 150 dalyvių	2 pasirodymai 115 dalyvių
2.	Susitikimai ir diskusijos	Įgyvendinta. Dėl mažesnio finansavimo renginių buvo mažiau.	3 renginiai 150 dalyvių	1 renginys 75 dalyviai

*informacija iš Paraiškos, sudaryta SKAT

Projektas įgyvendintas kokybiškai, atitiko tikslus ir buvo aktualus bendruomenei. Šio projekto įgyvendinimui buvo prašoma 9700 Eur, iš savivaldybės biudžeto buvo skirta ir panaudota 4000 Eur. Planuotos veiklos įgyvendintos iš dalies ir numatyti rodikliai pasiekti dalinai, nes projektas nebuvo finansuotas 100 proc.

Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁴ patvirtinto tvarkos aprašo 32 punkte numatyta, kad „jeigu skiriama mažesnė suma, nei nurodyta paraiškoje, Pareiškėjas Švietimo, kultūros ir sporto skyriui pateikia Patikslintą projekto sąmatos formą (Aprašo 6 priedas), taip patvirtindamas, kad priimtas sprendimas skirti dalį lėšų neturės neigiamos įtakos įgyvendinant projekte numatytus tikslus. Pareiškėjas turi teisę sumažinti projekto įgyvendinimo paslaugų apimtį, tačiau neturi teisės keisti paraiškoje nurodytų tikslų ir veiklos turinio“.

Auditorių nuomone, pareiškėjai patikslina projekto sąmatą ir atitinkamai reikėtų patikslinti projekto veiklų rodiklius ir šių rodiklių kiekybines išraiškas.

⁴ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2024-11-18 įsakymas Nr. DV-819 „Dėl Kultūros ir meno įstaigų projektų finansavimo Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo,,

Projektas „*Knyginėtojai*“ sėkmingai plėtė skaitymo kultūros iniciatyvas, skatino vaikų ir šeimų įsitraukimą į literatūrines veiklas. Projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 5600 Eur savivaldybės biudžeto lėšų ir 13000 Eur Lietuvos kultūros tarybos lėšų.

Projektas vertinamas kaip itin sėkmingas, pasižymintis tvarumu ir tęstinumo potencialu. Formuojant skaitymo nuo mažų dienų įpročius bei ugdant tėvų požiūrį į knygą ir skaitymą buvo organizuotas pavasario ciklas tėvams su kūdikiais iki 18 mėn. ir ikimokyklinio amžiaus vaikams „Multimažyliai“.

Įtraukiant šeimas į aktyvią kultūrinę veiklą ir formuojant dalyvavimo kultūroje poreikį, vasaros metu Marijampolės Vytauto Didžiojo parke buvo organizuotas ciklas šeimoms „Teatralizuoti garsiniai pasakų skaitymai“. Renginiuose dalyvavo teatrai.

Skatinant šeimas su vaikais turiningai leisti laiką Marijampolės bibliotekoje ir jos padaliniuose, organizuotas ciklas „Šeimadieniai“. Pokalbiai su renginių dalyviais ir bibliotekos lankytojais atskleidė, kad į skaitymo skatinimą orientuotos veiklos papildo šeimų kultūrinį švietimą Marijampolės mieste ir kaimiškose vietovėse.

Tokio pobūdžio renginiai biblioteką ir skaitymą daro artimą, o augdamas su knyga vaikas patiria teigiamas emocijas. Ši požiūrį paryškina išaugęs bibliotekos vaikų skaitytojų skaičius ir įprotis lankytis bei skaityti su tėvais.

Projekto veiklose dalyvavo per 1500 dalyvių, įgyvendinta 17 renginių bei edukacijų. Dėl mažesnio finansavimo neįvyko spektaklis šeimoms Marijampolės Dramos teatre. Numatyta buvo, kad spektaklyje apsilankys 250 dalyvių.

Projektas „*MENopolis 2024*“ skatino kūrybinių raiškų įvairovę, stiprino bendruomeniškumą ir meninį aktyvumą. Įgyvendinti parodų ir muzikinių programų ciklai, įtraukiantys vietas menininkus ir jaunimą. Šio projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 4000 Eur.

Vienas iš svarbiausių projekto rezultatų tikslinei grupei – patraukliomis formomis, pasitelkus netradicines erdves ir naujas formas populiarintos 3 meno šakos – poezija, muzika ir dailė. Gerėjanti bibliotekos organizuojamų renginių kultūrinė meninė vertė, lankytojų kultūrinis aktyvumas ir pasitenkinimas vystančiomis iniciatyvomis kuria meninę vertę Marijampolėje.

Ilgalaikis projekto poveikis: padidėjęs marijampoliečių kultūrinis aktyvumas. Bibliotekai – padidėjęs lankytojų skaičius; išaugęs teikiamų paslaugų žinomumas; sustiprėjęs bendradarbiavimas su kultūros ir meno institucijomis, žiniasklaida; pagerėjęs įvaizdis bendruomenėje bei matomas poreikis literatūrinių, muzikinių ir vaizduojamojo meno renginių poreikis.

Įgyvendinus šį projektą, finansuojamą iš Marijampolės savivaldybės Kultūros programos, buvo surengti 4 muziką, poeziją ir dailę apjungiantys renginiai. Renginiuose dalyvavo ne mažiau 270 dalyvių ir 1200 parodos lankytojų.

Projekto plano dalinį įgyvendinimą ir kiekybinius rezultatus įtakojo neskirtas finansavimas iš LKT Tolygios kultūrinės raidos programos.

Mažesnis finansavimas įtakojo nepilnai įvykdytą priemonių planą ir rodiklių pasiekimą (10 lentelė). Marijampolės savivaldybės Kultūros programos finansavimui pateiktas planas įgyvendintas. Projekto įgyvendinimo metu pagal faktinį renginių laiko ir atlygio už paslaugas situaciją buvo koreguojami planuoti renginiai, menininkų ir atlikėjų dalyvavimas. Tačiau ši situacija nekeitė siektinų tikslų, nes visi planuoti rodikliai buvo pasiekti.

10 lentelė. Projektas „MENopolis 2024“ rodiklių analizė

Eil. Nr.	Planuotos projekto veiklos pavadinimas*	Įgyvendinta/neįgyvendinta veikla	Rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetas*	Konkretybi kiekybinė išraiška
1.	Projekto pradžios ir naujų veiklų viešinimas	Viešinti renginiai ir projekto turinys.	Pranešimų/ straipsnių skaičius, 3	1
2.	Vasaros susitikimai bibliotekos terasoje/ Vytauto Didžiojo parke kiekvieno mėnesio paskutinį trečiadienį	2024-05-24 –2024-06-28 Ritos ir Dainoro Sutkaičių tapybos darbų paroda „Kitoks žvilgsnis“.	Meno parodų skaičius, 3	1
2.1.	AKLA VALTIS: iš slaptų sodininko užrašų“ Poetinis, muzikinis vyksmas. Gyčio Norvilo poezija su A. Gotesmano perkusija.	Monumentalūs, išraiškingi tapybos darbai, kviečiantys pažvelgti kitokiu žvilgsniu. Šios parodos apsuptyje puikiai derėjo poetinė-muzikinė E. Latėnaitės programa.	Parodų lankytojų skaičius, ~2800	~ 1200
2.2.	Dainos, eilės ir užkalbėjimai (atlikėjas Domantas Razauskas ir poetas Rimvydas Stankevičius)	2024-06-13 Poetinė-muzikinė programa „Meldžiuos, dainuoju ir Tavęs ilgiuosi“ su aktore E. Latėnaite.	Renginių skaičius, 4	2
2.3.	Poezijos ir muzikos vakaras. Skaito aktorius Andrius Bialobževskis, skamba Gedimino Storpilskio autorinės dainos.	A. Miškinio eilės ir gyvos fleitos melodija padėjo prisiminti ir pagerbti visus ištremtus, grįžusius ir negrįžusius...	Dalyvių skaičius, 800	150
2.4.	Andrius Kaniava ir grupė „Gyvenimas gražus“	2024-07-10 Poezijos ir muzikos vakaras „Vytautas Mačernis. „Vizijos. Laiškai. Eilėraščiai“. Žinių terasoje marijampoliečiai buvo pakviesti pasinerti į V.Mačernio poetinį pasaulį, pažinti poeto kasdienybę, jo išgyvenimus ir santykius su artimaisiais. Eilės skaitė aktorius A. Bialobžeskis, intarpuose grojo trimitininkas L. Rupšlauris.		
3.	Atviras mikrofonas kuriantiems kraštiečiams (terasa/Vytauto Didžiojo parkas). Televizijos reportažas apie projektą ir kuriančius kraštiečius	-	-	-
4.	Rudens etiudai bibliotekoje: meno parodos ir renginiai. Renginių ciklą papildys Tado Sokolovo ir Jurio Baliūno paveikslai.	2024-09-05 Rudens sezonas pradėtas muzikine-literatūrine programa „Muzikos ir poezijos keliais“. Dalyvavo solistė	Renginių skaičius, 2	1

4.1.	„Muzikos ir poezijos keliais“. Atlikėjai: aktorė Sandra Daukšaitė, dainininkė Vaida Genytė ir muzikė Gražina Zalatorienė.	V.Genytė, aktorė S.Daukšaitė, pianistė G.Zalatorienė.	Dalyvių skaičius, 250	120
4.2.	V.Mačernis. Eilėraščių skaito V. Bagdonas. Dainas V. Mačernio tekstais atlieka ir atlikėja Ž. Mackevičiūtė, aktorius G.Storpirštis, aktorius G.Arbačiauskas	Skambėjo J. Marcinkevičiaus, V. Mačernio, M. K. Čiurlionio ir kitų poetų eilės, A. Baltakio, E. Selelionio, G. Jautakaitės, K. Smorigino, V. Kernagio, ir kitų autorių dainos.		
5.	Atviras mikrofonas (bibliotekos erdvės)	-	-	-
6.	Žiemos etiudai bibliotekoje: meno paroda ir renginys.	-	-	-
6.1.	Grožio ir šviesos link. Dedikacija E.Grygui. Dalyvauja: Aktorė V. Kochanskytė, mecosopranas R. Preikšaitė. Profesionalios menininkės L.Guokės paveikslų paroda	-	-	-

* informacija iš Paraiškos

Projektas „Romantiškai apie Marijampolę“ buvo skirtas kultūros ir laisvalaikio paslaugų plėtrai bei miesto vardo garsinimui (11 lentelė). Įgyvendintos poezijos, dailės ir muzikos programos, organizuoti susitikimai su menininkais. Šio projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1000 Eur. Ne visos projekte numatytos veiklos dėl mažesnio projekto finansavimo buvo įgyvendintos ir nebuvo pasiekti rodikliai, mažesnis lankytojų skaičius nei buvo planuota.

11 lentelė. Projekto „Romantiškai apie Marijampolę“ rodiklių analizė

Eil. Nr.	Planuotos projekto veiklos pavadinimas*	Įgyvendinta/neįgyvendinta veikla	Rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetas*	Konkreiti kiekybinė išraiška
1.	Organizuoti plenero parodos atidarymą	Įgyvendinta.	Parodų skaičius 1 Parodos atidarymo lankytojų skaičius 70 Parodos lankytojų skaičius 500	1 25 200
2.	Organizuoti susitikimus/ paskaitas su dailininkais scenografais	Pusiaus įgyvendinta dėl mažesnio finansavimo	Renginių skaičius 2 Dalyvių skaičius 100	1 40
3.	Organizuoti susitikimą su laidos „Daiktų istorijos“ kūrėjais	Neįgyvendinta dėl mažesnio projekto finansavimo	Renginių skaičius 1 Dalyvių skaičius 100	0 0

* informacija iš Paraiškos

Projektas „EKO pavasaris“ orientavosi į aplinkosaugos švietimą ir tvarumo ugdymą. Edukacinių veiklų metu dalyvavo vaikai, jaunimas ir šeimos. Pasitelkiant netradicines edukacijos formas vaikai, jaunimas, jaunos šeimos buvo skatinamos atkreipti dėmesį į gamtosaugines problemas. Projekto veiklos vyko sklandžiai, rezultatai atitiko planuotus rodiklius. Vaikai, jaunimas, jaunos šeimos buvo mokomos

aplinkosauginėmis temomis, ugdomas jų sąmoningumas ir atsakomybė už daromą žalą gamtai. Šio projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1200 Eur. Veiklose dalyvavo 410 dalyvių.

Projektas „*Draugystės kultūros forumas 3*“ skatino skaitymą, bendravimą ir dalijimąsi patirtimi tarp Marijampolės miesto gyventojų, atliepiančių jų kultūrinius, emocinius, socialinius poreikius, pristatant Lietuvos kūrėjus, kurti prasmingas ir šviesias emocijas keliančią kultūrinį laisvalaikį, plėsti Bibliotekoje veikiančio skaitytojų klubo „Obuolys nuo obels“ veiklas bei skatinti miesto ir mikrorajono gyventojus tapti aktyviais Bibliotekos bendruomenės nariais. Šio projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1000 Eur.

12 lentelė. Projekto „Draugystė kultūros forumas 3“ neįgyvendintų rodiklių analizė

Planuotos projekto veiklos pavadinimas*	Įgyvendinta/neįgyvendinta veikla	Rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetas	Konkreči kiekybinė išraiška
„Pasivaikščiavimas su gidu“ (interaktyvi paskaita po Draugystės mikrorajoną).	Neįgyvendinta. Dėl mažesnio finansavimo.	40 dalyvių	0

*informacija iš Paraiškos

Dėl mažesnio finansavimo nebuvo įgyvendintos visos numatytos veiklos ir pasiekti suplanuoti rodikliai (12 lentelė).

Projektas įgyvendintas sėkmingai. Tai galima spręsti pagal aktyvų miesto ir mikrorajono gyventojų (ir ne tik) dalyvavimą kultūrinėse veiklose (planuotas dalyvių skaičius paraiškoje - 290, dalyvavo - 440). Pagerėjo lankytojų nuotaika (pozityvūs atsiliepimai po renginių tiek gyvai, tiek soc. tinkle Facebook). Projekto įgyvendinimo laikotarpiu bibliotekoje užsiregistravo 36 nauji vartotojai. Pastebėtas didesnis išitraukimas į kitas (ne projekto) bibliotekos siūlomas veiklas.

Projektas „*MENO KRYPTIS 3*“ tai Bibliotekoje veikiančios atviros jaunimo erdvės (Multicentro) tęstinis projektas jaunimui. Per keletą savo gyvavimo metų, „MENO KRYPTIS 3“ tapo tikru miesto kultūros reiškiniu, siekiančiu įvairovės savo organizuojamais renginiais, koncertais, kūrybinėmis dirbtuvėmis ir susitikimais. Tai projektas siūlantis ne tik turiningą laiką, bet ir užmezgantis glaudžius ryšius su jaunais menininkais iš visos Lietuvos, o taip pat stipriai prisidedantis prie miesto urbanistinio peizažo modernizavimo, estetizavimo.

„MENO KRYPTIES 3“ projektas praplėtė Marijampolės miesto kultūros spektrą įtraukdamas ne tik jaunimą bet ir visas amžiaus grupes kurioms rūpi kūryba ir kokybė. Renginių išskirtinumas, kūrybiškumas, gylis tapo projekto vizitine kortele. Kasmet pastebėtas vis didesnis susidomėjimas projekto renginiais. Multicentro erdvėse su savo kūrybinėmis veiklomis pradėjo lankytis daugiau jaunų žmonių, kurie pradėjo siūlyti savo idėjas projekto augimui, plėtimuisi.

Šio projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 2730 Eur. Projekto veiklose dalyvavo 890 dalyvių (paraiškoje nurodytas dalyvių skaičius 700).

Projekto „*Mobilios edukacijos*“ įgyvendinimo laikotarpiu buvo surengtas edukacinių užsiėmimų ciklas, kuris padėjo lavinti bendruomenės narių kūrybiškumą, savęs pažinimą, skatino bendravimą. Mobiliosios bibliotekos dokumentų fondas buvo papildytas literatūra Lietuvos, Marijampolės istorijos

bei dekoratyviųjų menų tematika. Vyko aktyvus projekto veiklų viešinimas: naujai gauta literatūra, edukacijų metu sukurtų darbų parodos buvo pristatytos Facebook puslapyje „Marijampolės mobilioji biblioteka“, „Marijampolės bibliotekų renginiai“, projekte dalyvaujančių kaimo bendruomenių Facebook puslapiuose.

13 lentelė. Projekto „Mobilių edukacijos“ rodiklių analizė

Eil. Nr.	Planuotos projekto veiklos pavadinimas*	Igyvendinta/neįgyvendinta veikla	Rodiklio pavadinimas ir matavimo vienetas*	Konkrety kiekybinė išraiška
1.	Edukacinių renginių ciklo organizavimas (numatomi lektoriai ir temos):	Gavus finansavimą patikslinti numatomi kviesti lektoriai ir edukacijų rengimo vietos. Dėl sumažinto finansavimo surengtos 4 edukacijos.	5 edukacijos, ~ 60 dalyvių	4 edukacijos 58 dalyvių
2	Papuošalų gamyba. Edukaciją veda V.Gelčytė, Varnupių bendruomenės namai	Dėl nepakankamo finansavimo numatyta edukacija nesurengta. Tačiau Varnupių kaimo bendruomenei surengtos edukacijos „Žibintas delne“ ir „Natūralaus muilo gamyba“ Viešosios bibliotekos lėšomis.	1 edukacija, ~ 12 dalyvių	-
3	Molio edukacija. Edukaciją veda R. Navickaitė, Liucinavo bendruomenės namai	Edukacija „Keramikos dirbtuvės“ Liucinavo bendruomenei. Edukaciją vedė Rugilė Navickaitė, 2024-06-08.	1 edukacija, ~ 12 dalyvių	1 edukacija, 10 dalyvių
4	Parodų rengimas ir pristatymas Facebook puslapiuose. Virtualios parodos: - edukacijų metu sukurtų darbų parodos	Surengtos virtualios parodos: Ebru meno (piešiniai skirti Marijampolės vardo 35-mečio paminėjimui) keramikos darbų paroda. Parodose eksponuoti edukacijų metu sukurti darbai.	4 parodos, ~ 1000 peržiūrų	2 parodos: Ebru menas, 150 peržiūrų Keramikos darbų paroda, 166 peržiūros
	- naujų knygų paroda	Projekto lėšomis įsigytos naujos knygos – parengta virtuali paroda	1 paroda 200 peržiūrų	1 paroda, 140 peržiūrų
	Literatūros paroda „Marijampolės vardui – 35“ (Mobiliojoje bibliotekoje)	Literatūros parodoje eksponuotos knygos apie Marijampolės miesto istoriją, straipsniai apie miesto vardo sugrąžinimą iš periodinės spaudos ir internetinių tinklapių. Paroda veikė kovo mėn.	1 paroda, ~ 50 lankytojų	1 paroda, ~ 40 lankytojų
	Plakatai/ skelbimai	Parengti plakatai/ skelbimai kviečiantys į edukacinius užsiėmimus.	Plakatai 5 pav., 40 vnt.	Plakatai 4 pav., 30 vnt.
	Informaciniai lankstinukai/kvietimai	Parengti kvietimai (lankstinukai) buvo dalinami asmeniškai žmonėms.	Kvietimai 5 pav., 150 vnt.	Kvietimai 4 pav., 100 vnt.

* informacija iš Paraiškos

Įgyvendinant projektą, keitėsi kai kurių edukacijų lektoriai ir įgyvendinimo vietos (dėl objektyvių priežasčių). Dėl mažesnio finansavimo nebuvo įgyvendintos visos numatytos veiklos ir pasiekti suplanuoti rodikliai (13 lentelė).

Vertinant pateiktų projektų paraiškas Komisijos protokolai neišsamūs, t. y. iš juose pateiktos informacijos nėra aiški komisijos nuomonė dėl svarstomo projekto privalumų ar trūkumų, neužfiksuoti komisijos narių pasisakymai, nuomonės, nenurodomos priežastys kodėl mažinamas finansavimas projektams.

4.2. 2025 metais įgyvendinami Bibliotekos projektai

2025 metais Biblioteka vykdys 10 projektų. Audito metu vertinom iki 2025 m. I pusm. užbaigtus projektus.

Projekto „*Jonas Jurašas. Marijampolėje jo pradžia*“ tikslas – puoselėti Marijampolės atminties kultūrą, stiprinti bendruomenės, ypač jaunimo kultūrinę tapatybę, pristatant ir gilinantį į išskirtinio teatro režisieriaus Jono Jurašo gyvenimą ir gyvenimo Marijampolėje (1941-1954) laikotarpį bei jo kūrybos palikimą Lietuvoje. Šio projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1500 Eur. Projektas laikomas vienu sėkmingiausių, turinčiu išliekamąją vertę kultūros sklaidos kontekste, sulaukė didelio visuomenės susidomėjimo. Siekiant įgyvendinti projekto tikslus, organizuotos parodos, ekskursijos ir kūrybiniai vakarai. Iš viso Marijampolės Petro Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje eksponuotą parodą „Jonas Jurašas. Būties kaina“ matė ir renginiuose dalyvavo 1458 žmonės. Renginiuose dalyvavo mažiau lankytojų negu buvo numatytas projekto paraiškoje (2370). Buvo suorganizuota paroda „Jonas Jurašas. Būties kaina“, surengta parodos atidarymo šventė, organizuotos ekskursijos po parodą, 8 renginiai, organizuotos ekskursijos po Jono Jurašo Marijampolę, surengtas Jono Jurašo ir jo kūrybinio laikmečio atminimo renginys su Kauno dramos teatro kūrėjais.

Projektas „*Žaliasis ryšys: žmogus ir gamta*“ orientuotas į ekologinį sąmoningumą ir tvaraus gyvenimo principų diegimą. Projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1190 Eur. Paskaitose ir edukaciniuose užsiėmimuose dalyvavo 172 asmenys. Projekto rezultatai įvertinti teigiamai, veiklos vykdytos kokybiškai. Išklausa specialisto paskaita aplinkosaugos klausimais, išklaustas pranešimas apie bitininkystę kaip tvaraus ateities miesto perspektyvą ir bioįvairovės didinimą, edukacinis užsiėmimas šeimoms, taikant unikalius sensorinius įspūdžius ir teikiant gamtos puoselėjimo patirtį, surengta leidinių fondo pažintinė paroda viešojoje bibliotekoje, populiarinant aplinkosaugines temas. Visos veiklos įgyvendintos.

Projektas „*Kūrybos peronas: Marijampolės geležinkelio stoties istorijos bėgiais*“ siekė aktualizuoti kultūros paveldą ir stiprinti bendruomeniškumą. projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1000 Eur.

Įgyvendintos kūrybinės dirbtuvės, instaliacijos ir susitikimai, kuriuose dalyvavo daugiau nei 200 dalyvių. Projektas pasiekė planuotus rezultatus ir prisidėjo prie vietos kultūros gyvybingumo.

Susitikime su menotyrininku „Daiktų istorijos“ kūrėju, parodose, kūrybinėse dirbtuvėse gimnazistams, poetinėje kompozicijoje dalyvavo daugiau nei 435 asmenų.

Projektas „*Draugystės kultūros forumas 4*“: skatino literatūros, muzikos ir fotografijos įvairovę ir prieinamumą visoms vartotojų grupėms, mažino socialinę ir kultūrinę atskirtį bei kūrė patrauklias laisvalaikio užimtumo paslaugas Marijampolės miesto ir Draugystės mikrorajono gyventojams. Projekto įgyvendinimui buvo skirta ir panaudota 1000 Eur.

Projekto veiklomis buvo siekiama populiarinti lietuvių autorių kūrybą, apjungiant muziką ir fotografiją. Surengtoje menininkės fotografijų darbų parodoje „Kiekviena akis — visata“ ir parodos pristatymas, taip pat dainuojamosios poezijos atlikėjo Vyganto Kazlausko koncertinė programa „Paulius Širvys. Saulė ant bėgių“. Šiuose renginiuose dalyvavo 470 asmenų. Visos planuotos veiklos įgyvendintos.

4.3. 2024 - 2025 metais įgyvendintų projektų finansavimas, administravimas

Bibliotekos 2024 – 2025 m. įgyvendintų projektų įvertinimas rodo aukštą bibliotekos administracinių ir organizacinių gebėjimų lygį. Didžioji dalis projektų įgyvendinta sėkmingai, veiklos vykdytos laiku. Visi įgyvendinti projektai pasižymėjo atitiktimi numatytiems tikslams, bendruomenės įtraukimu ir pridėtine kultūrine bei socialine verte.

Projektų rezultatai atspindi kryptingą bibliotekos veiklos strategiją, orientuotą į kultūros prieinamumą, kūrybiškumo skatinimą bei visuomenės įtraukimą. Tačiau atlikdami kultūros projektų finansavimo ir rezultatų vertinimą, remiantis numatytais kiekybiniais ir kokybiniais rodikliais, turėtume atsižvelgti į kelis pagrindinius aspektus, kad būtų galima aiškiai ir konstruktyviai apibendrinti situaciją. Nustatėme, kad projektų paraiškose numatyti rodikliai nebuvo pasiekti dėl sumažėjusio finansavimo, yra svarbus faktorius, kurį reikia paminėti ir analizuoti.

Finansavimo sumažinimas paveikė projektų įgyvendinimą. Nustatėme, kad daugelio kultūros projektų sumažintas finansavimas (pvz., Projektas „Knyginėtojai“ buvo pateikta paraiška 8500 EUR, tačiau skirta tik 5600 EUR) sukėlė tiesioginį poveikį numatytiems rodikliams, tai gali būti tiesiogiai susiję su veiklų apimties sumažinimu, kokybės praradimu arba rezultatų nepasiekiamumu. Kai kuriais atvejais sumažintas finansavimas galėjo reikšti, kad kai kurie projekto etapai buvo atidėti arba visiškai neįvykdyti, o tai trukdė pasiekti užsibrėžtus kiekybinius ir kokybinius tikslus. Vykdam projektą „Knyginėtojai“ neįvyko spektaklis Marijampolės Dramos teatre. Festivalis „Gelmės“ dėl sumažinto finansavimo, renginių buvo organizuota mažiau (pvz. instaliacijos pristatymui nebuvo samdyti tautinių šokių šokėjai); trūko lėšų reklaminei kompanijai, todėl kai kuriuose renginiuose buvo mažiau dalyvių, nei planuota. 14 lentelėje pateikiama informacija apie paraiškose prašomos lėšų sumos numatytoms veikloms ir priemonėms vykdyti ir faktiškai skirtos lėšos.

Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu ⁵ patvirtinto tvarkos aprašo 32 punkte numatyta, kad „jeigu skiriama mažesnė suma, nei nurodyta paraiškoje, Pareiškėjas Švietimo, kultūros ir sporto skyriui pateikia Patikslintą projekto sąmatos formą (Aprašo 6 priedas), taip patvirtindamas, kad priimtas sprendimas skirti dalį lėšų neturės neigiamos įtakos įgyvendinant projekte

⁵ Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus 2024-11-18 įsakymas Nr. DV-819 „Dėl Kultūros ir meno įstaigų projektų finansavimo Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“;

numatytus tikslus. Pareiškėjas turi teisę sumažinti projekto įgyvendinimo paslaugų apimtį, tačiau neturi teisės keisti paraiškoje nurodytų tikslų ir veiklos turinio“.

14 lentelė. Projektų finansavimo rodikliai 2024 – 2025 metais.

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto finansavimo šaltiniai	Projekto paraiškose prašoma lėšų suma, Eur	Faktiškai projektui skirta lėšų suma, Eur	Procentinė išraiška nuo prašomos sumos
2024 metai					
1	Projektas „Gyventi sveikai – gyventi laimingai 3“	Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa	1850	1850	100
2	Festivalis „Gelmės“	Marijampolės savivaldybės Kultūros programa	9700	4000	41,24
3	Meno kryptis 3	Marijampolės savivaldybės atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių veiklos programa	5250	2750	52,38
4	Projektas „Mobilios edukacijos“	Marijampolės savivaldybės Kultūros programa	2060	1500	72,82
5	Draugystės kultūros forumas 3	Marijampolės savivaldybės Kultūros programa	3150	1000	31,75
6	Projektas „Knyginėtojai“	Lietuvos kultūros taryba, Kultūros ir meno įstaigų projektų finansuojamų Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis programa	8500	5600	65,89
7	Projektas „EKO pavasaris“	Marijampolės savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa	1200	1200	100
8	MENOpolis 2024	Marijampolės savivaldybės administracijos Kultūros programa	5588	4000	71,59
9	Romantiškai apie Marijampolę	Marijampolės savivaldybės kultūros programa (VŠĮ, NVO, bendruomenės)	5600	1000	17,86
Viso 2024 m.			42898	22900	53,39
2025 metai pabaigti projektai					
1	Jonas Jurašas Marijampolėje. Kelio pradžia	Marijampolės savivaldybės administracijos Kultūros programa	4850	1500	30,93
2	Žaliasis ryšys: žmogus ir gamta	Marijampolės savivaldybės Aplinkosauginio švietimo programa	1190	1190	100
3	Draugystės kultūros forumas 4	Marijampolės savivaldybės Kultūros programa	3500	1000	28,58
4	Kūrybos peronas: Marijampolės	Marijampolės savivaldybės kultūros programa (VŠĮ, NVO, bendruomenės)	4450	3600	80,90

geležinkelio istorijos bėgiais				
Viso 2025 m.		13990	7290	52,11
Procentas gautų lėšų 2024-2025 m.		X	X	52,75

Auditorių nuomone, pareiškėjai turėtų patikslinti ne tik projekto sąmatą, bet ir atitinkamai turėtų patikslinti projekto veiklų rodiklius ir šių rodiklių kiekybines išraiškas.

Nepakankamas finansavimas negali užtikrinti kokybiško projekto įgyvendinimo. Nors projektai buvo įgyvendinami, tačiau sumažinus finansavimą gali būti sunku užtikrinti reikiamą veiklų kokybę ir apimtį. Tai gali neigiamai paveikti ne tik kiekybinius, bet ir kokybinius rodiklius (pvz., dalyvių skaičius, renginių kokybė ir pan.). Sumažinus lėšas, buvo neįmanoma pasiekti numatyto poveikio ar pasiekti projekto tikslus, veiklose dalyvavo mažesnis dalyvių skaičius, neįvykdyti renginiai, trūko kokybiško turinio. Mažesnis dalyvių skaičius renginiuose, nei buvo numatyta, gali nulemti nepasiektus kiekybinius rodiklius. Jeigu projektai buvo orientuoti į tam tikrą veiklų skaičių (pvz., numatyta surengti 10 renginių, tačiau įvykdyta tik 6), sumažintas biudžetas greičiausiai lėmė nepakankamą renginių skaičių arba jų kokybės sumažėjimą, kas ir turėjo įtakos pasiektiems kiekybiniais rodikliais.

Atlikus analizę, galima daryti išvadą, kad finansavimo sumažinimas buvo pagrindinė kliūtis, trukdžiusi pasiekti numatytus kiekybinius ir kokybinius rodiklius. Reikėtų atsižvelgti į tai, kad siekiant užtikrinti projekto sėkmę, būtina tikslingai ir proporcingai paskirstyti finansavimą pagal veiklų apimtį ir kokybę. Be to, reikia įdiegti sistemas (priemonės/procedūras), leidžiančias reaguoti į finansavimo pokyčius ir užtikrinti, kad projektai ir toliau galėtų pasiekti savo tikslus net ir esant ribotoms lėšoms.

Audito metu atliekant Bibliotekos vykdytų 2024 metų projektų finansinį vertinimą, buvo analizuojami: projektų biudžetai, faktinės išlaidos. Marijampolės savivaldybės Bibliotekos projektų finansų valdymas yra skaidrus, dokumentai pateikiami tinkamai, pažeidimų nenustatyta. Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų projektų faktiškai panaudotos lėšos 2024 m. pateiktas 6 priede.

Rekomendacijos

Savivaldybės administracijai

Patikslinti Kultūros ir meno įstaigų projektų finansavimo Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašą, jame numatant projekto paraiškos tikslinimo mechanizmą, kai mažinama projekto finansavimo suma, kad būtų galima realiai vertinti projekto rezultatus.

Bibliotekai

Didinti partnerystes su kitomis kultūros, švietimo ir sveikatos įstaigomis, siekiant pritraukti didesnę finansavimą vykdomiems projektams.

Savivaldybės kontrolierė

Jolanta Zubienė

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas /Priemonės/ Komentarai	Subjektas kuriam teikiama rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Asmenys, atsakingi už rekomendacijų įgyvendinimą
1.	Analizuoti mažo aktyvumo padalinių veiklą ir priežastis, dalintis gerąja patirtimi tarp sėkmingų padalinių, didinti paslaugų prieinamumą.	Vykdytume mažo aktyvumo padalinių veiklos stebėseną. Atliksime siūlomų paslaugų atitikties gyventojų poreikiams analizę. Parengsime veiklos gerinimo priemonių planą.	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka	Stebėseną ir paslaugų atitikties gyventojų poreikiams analizę – 2026 m. I ketv.; veiklos gerinimo priemonių planos parengimas – iki 2026 m. gegužės 1 d.	Direktoriaus pavaduotoja kultūrinei veiklai; Informacijos išteklių ir vadybos skyriaus vedėja.
2.	Svarstyti galimybę stiprinti bendruomenės įtraukimą per renginius. Siekti, kad vartotojų dalis sudarytų bent 30 proc. gyventojų.	Intensyvinsime bendradarbiavimą su bendruomenėmis. Sieksime didesnio vartotojų skaičiaus rodiklio, organizuosime daugiau patrauklių ir kokybiškų renginių. Parengsime priemonių planą.	„-“	Priemonių plano parengimas – iki 2026 m. vasario 1 d; priemonių įgyvendinimas – iki 2026 m. gruodžio 31 d.	Informacijos išteklių ir vadybos skyriaus vedėja; padalinių darbuotojai.
3	Įvertinti poreikį ir galimybę dažniau bibliobusu lankyti vietas, sustiprinti informacinę sklaidą apie mobilios bibliotekos teikiamas paslaugas, plėsti paslaugų spektrą (pvz., skaitmeninės kompetencijos konsultacijos, edukacijos, knygų užsakymo iš anksto sistema).	Patikslinsime bibliobuso maršrutą atsižvelgiant į gyventojų poreikius ir naudojimosi intensyvumą. Plėsiame paslaugų spektrą, stiprinant skaitmeninių konsultacijų ir edukacijų kiekį. Intensyvinsime informacinę sklaidą, pasitelkiant įvairius viešinimo kanalus.	„-“	Poreikio vertinimas ir maršruto patikslinimas – iki vasario 28 d.; informacinės sklaidos ir paslaugų spektro plėtros įgyvendinimas – iki 2026 m. gruodžio 31 d.	Direktoriaus pavaduotoja kultūrinei veiklai; Informacijos išteklių ir vadybos skyriaus vedėja.
4	Mažiau lankomuose padaliniuose (pvz., Šunskai, Baraginė, Netičkapis) – svarstyti kitų paslaugų integravimą, bendrų erdvių su bendruomenės centrais naudojimą arba mobilios bibliotekos stiprinimą.	Stiprinsime skaitmeninio raštingumo mokymų ir edukacijų veiklas, siekiant pritraukti daugiau lankytojų. Veiklas numatysime padalinių veiklos planuose.	„-“	Metiniai padalinių veiklos planai – iki sausio 31 d.; priemonių įgyvendinimas – iki 2026 m. gruodžio 31 d.	Direktorė; padalinių darbuotojai.
5	Stebėti sąnaudų ir paslaugų santykį, skaičiuojant išlaidas vienam vartotojui ir apsilankymui.	Atliksime pusmečio sąnaudų ir paslaugų santykio analizę pagal padalinius.	„-“	Pusmečio sąnaudų ir paslaugų santykio analizę pagal padalinius – iki liepos 31 d. ir iki 2027 m. sausio 31 d.	Direktorė; direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams.
6	Vartotojų pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis tyrimą atlikti visuose padaliniuose, kad galima būtų sistemiškai apžvelgti gautus rezultatus, išgryninti kiekvieno padalinio stipriąsias ir silpnąsias veiklos kryptis, kas leistų prisidėti prie Bibliotekos paslaugų gerinimo strategijos.	Numatysime veiklos plane vartotojų pasitenkinimo tyrimą atlikti visuose padaliniuose.	„-“	Vartotojų pasitenkinimo bibliotekos teikiamomis paslaugomis tyrimas ir analizė – iki rugpjūčio 31 d.	Informacijos išteklių ir vadybos skyriaus vedėja

7	Didinti partnerystes su kitomis kultūros, švietimo ir sveikatos įstaigomis, siekiant pritraukti finansavimą vykdomiems projektams.	Numatysime veiklos plane bendradarbiavimo sutarčių sudarymą su kitomis organizacijomis.	„-“	Partnerių paieška ir bendradarbiavimo sutarčių sudarymas – 2026 m.	Direktoriaus pavaduotoja kultūrinei veiklai
8.	Patikslinti Kultūros ir meno įstaigų projektų finansavimo Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašą, jame numatant projekto paraiškos tikslinimo mechanizmą, kai mažinama projekto finansavimo suma, kad būtų galima realiai vertinti projekto rezultatus.	Bus patikslintas Kultūros ir meno įstaigų projektų finansavimo Marijampolės savivaldybės biudžeto lėšomis tvarkos aprašas pagal audito ataskaitoje pateiktas pastabas.	Savivaldybės administracijai	2026 m. sausio 31 d.	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius

Audito apimtis ir metodai

Veiklos audito tikslas – įvertinti ar Bibliotekos veikla vykdoma efektyviai naudojant finansinius, materialinius bei žmogiškuosius išteklius ir įvertinti projektų vykdymą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- įvertinti bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą;
- įvertinti kaip efektyviai naudojami ištekliai (finansai);
- įvertinti bibliotekos vykdytus projektus.

Audituojamas subjektas – Marijampolės biblioteka.

Audituojamas laikotarpis – 2024 – 2025 m. I pusm. Palyginimui ir analizei naudojami 2023 m. duomenys.

Audito duomenų rinkimo ir audito metodai

Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
<u>Dokumentų peržiūra.</u> <u>Duomenų analizė:</u> <u>Pokalbiai (apklausos).</u> <u>Dokumentų peržiūra.</u> ▪ nagrinėjome Lietuvos Respublikos teisės aktus, Savivaldybės tarybos sprendimus, savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus, Bibliotekos direktoriaus įsakymus. <u>Duomenų analizė.</u> ▪ Analizavome bibliotekos darbuotojų pateiktus dokumentus. <u>Duomenų analizė.</u> ▪ analizavome su Kultūros plėtros programos Nr. 7 vykdymu susijusius dokumentus. <u>Pokalbiai (apklausos).</u> ▪ bendravome su bibliotekos darbuotojais.	•Įvertinti bibliotekos paslaugų kokybę ir prieinamumą. •Patikrinti, kaip efektyviai naudojami ištekliai (finansai, žmogiškieji resursai, laikas). •Nustatyti, ar biblioteka laikosi galiojančių teisės aktų ir vidaus procedūrų. Uždaviniai: •Analizuoti bibliotekos paslaugų teikimą ir naudą vartotojams. •Įvertinti darbuotojų veiklos efektyvumą ir motyvaciją. •Išanalizuoti bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis ir institucijomis.

Mobiliosios bibliotekos teikiamų paslaugų vietos ir vartotojų skaičius 2024 metais

Savaitės diena	Mobilios bibliotekos lankoma vietovė	Paslaugas gavusių gyventojų skaičius
Antradienis		
11:00 – 11:45	Nartas Liepynų g. 1, prie kaimo bendruomenės namų	5
12:00 – 12:45	Varnupiai (Piliakalnio g. 21, prie kaimo bendruomenės namų)	4
13:00 – 13:30	Gyviškiai (Sodžiaus g. 20, prie parduotuvės)	6
13:40 – 14:10	Kūlokai (Kūlokų g. 37, prie skelbimų lentos)	4
14:30 – 15:30	Padovinys (Mokyklos g. 7, prie parduotuvės)	12
Trečiadienis		
11:00 – 12:00	Trakiškiai (Steponiškių g. 6, prie bendruomenės namų)	10
12:30 – 13:00	Šventragis (Igliškio skg., prie parduotuvės)	4
13:15 – 14:00	Daugirdai (Daugirdų g. 1)	5
14:30 – 15:30	Igliškėliai (M. Krupavičiaus g. 36, prie MKC Igliškėlių skyriaus)	10
Ketvirtadienis		
11:00 – 11:45	Užgiriai (Kaštonų g., prie parduotuvės)	2
12:00 – 12:45	Liucinavas (Liucinavo - Pakrantės gatvių sankryža, prie autobusų stotelės)	7
13:00 – 13:45	Svetlica (A. Yliaus g. 27, prie autobusų stotelės)	5
14:00 – 15:00	Meškučiai (Žiedo g. 33, prie bendruomenės namų)	14
Penktadienis		
11:30 – 12:30	Skaisčiūnai (Skaisčiūnų g., prie skelbimų lentos)	7
12:45 – 13:45	Ožkasviliai (Paiko g.)	13
14:00 – 15:30	Balsupiai (V. Bielskaus g. 7, prie kaimo bendruomenės namų)	49
Šeštadienis		
10:00 – 10:50	Mokolai (prie ūkinių prekių parduotuvės)	18
11:00 – 11:30	Kidoliškiai (Liepų-Upelio g. sankryža, prie kaimo kryžiaus)	5
12:00 – 12:30	Smilgiai (Aušros g. 4, prie skelbimų lentos)	2
12:40 – 13:20	Tautkaičiai (Valčiuvos g. 16, prie kaimo bendruomenės namų)	16
13:25 – 14:00	Dženčialauka (Liepų g. 20, prie MKC Tautkaičių skyriaus)	19
Pagal poreikį	Avikilai	2
	Paikiškiai	0
	Vaitiškės	2
VISO:	24	221

Marijampolės bibliotekos ir jos padalinių renginių ir dalyvių juose analizė 2023 m. - 2024 m.

Bibliotekos/ padaliniai	Renginių sk. 2023 m. Viso	Iš jų parodų	Renginių sk. 2024 m. Viso	Iš jų parodų	Renginių dalyvių sk. 2023 m.	Renginių dalyvių sk. 2024 m.
Viešoji biblioteka	156	49	196	62	8920	13579
Draugystė	60	26	65	35	2294	4207
Baraginė	12	2	15	2	220	105
Daukšiai	21	12	15	10	260	194
Gavaltuva	19	11	17	11	76	96
Gudeliai	28	6	25	6	557	423
Igliauka	20	6	28	18	471	491
Liudvinavas	31	19	30	20	410	600
Netičkampis	11	3	10	7	60	48
Patašinė	20	10	18	14	310	425
Puskelniai	14	6	12	8	101	111
Sasnava	27	7	27	10	342	478
Šunskai	27	14	25	16	217	308
Valavičiai	23	16	28	22	173	150
Želsva	28	7	16	4	360	628
Mobilioji b-ka			21	3 (virt.)		417
Iš viso:	497	194	548	248	14771	22260
Panaikinti pad.:						
Balsupiai	20	12			127	
Daugirdai	10	5			35	
Igliškėliai	26	8			210	
Meškučiai	11	5			54	
Mokolai	13	3			244	
Padovinys	8	3			28	
Šventragis	4	4 (virt.)			0	
Tautkaičiai	12	7			30	
Iš viso:	104	47			728	

Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų edukacijų analizė 2023 m. -2024 m.

Bibliotekos/padaliniai	Edukacijų sk. 2023 m. Viso	Edukacijų dalyvių sk.	Edukacijų sk. 2024 m. Viso	Edukacijų dalyvių sk.
Viešoji biblioteka	224	4580	185	3680
Draugystė	25	574	7	96
Baraginė	0	0	4	43
Daukšiai	6	136	4	70
Gavaltuva	0	0	5	71
Gudeliai	2	25	6	136
Igliauka	8	95	8	168
Liudvinavas	1	10	5	135
Netičkampis	0	0	4	59
Patašinė	4	98	8	131
Puskelniai	0	0	0	0
Sasnavą	4	41	5	78
Šunskai	2	31	5	47
Valavičiai	0	0	3	42
Želsva	1	12	6	100
Mobilioji b-ka			9	145
Iš viso:	277	5602	264	5001
Panaikinti pad.:				
Balsupiai	2	27		
Daugirdai	0	0		
Igliškėliai	4	32		
Meškučiai	0	0		
Mokolai	0	0		
Padovinys	0	0		
Šventragis	0	0		
Tautkaičiai	0	0		
Iš viso:	6	59		

Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų mokymų analizė 2024 m.

Bibliotekos/padaliniai	Mokymų skaičius	Iš jų:	Mokymų dalyvių skaičius	Iš jų:
		medijų ir informacinio raštingumo		medijų ir informacinio raštingumo
Viešoji biblioteka	153	24	2096	241
Draugystė	44	26	320	148
Baraginė	0	0	0	0
Daukšiai	1	0	7	0
Gavaltuva	0	0	0	0
Gudeliai	0	0	0	0
Igliauka	63	0	63	0
Liudvinavas	2	1	20	10
Netičkampis	0	0	0	0
Patašinė	0	0	0	0
Puskelniai	0	0	0	0
Sasnava	1	1	6	6
Šunskai	0	0	0	0
Valavičiai	0	0	0	0
Želsva	1	1	6	6
Mobilioji biblioteka	0	0	0	0
Iš viso:	265	52	2518	411

**Marijampolės bibliotekos ir jos padaliniuose vykdytų projektų faktiškai panaudotos
lėšos 2024 m.**

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Projekto sąmata paraiška Eur	Numatytos išlaidos pradinėse paraiškose	Faktiškai projekto vykdyti panaudotos lėšos pagal patikslintą sąmatą	Pateikti dokumentai prie įgyvendinto projekto
1.	Draugystės kultūros forumas 3	3150	Už darbą projekto vykdytojams - 2000 Eur, Kanceliarinės prekės, popierius, ekspoziciniai molbertai – 1030 Eur; Renginio dalyvių maitinimo išlaidos – 120 Eur. Viso: 3150 Eur	Pagal sutartis: apmokėta 3 projekto vykdytojams pagal vienkartinės paslaugos teikimo sutartis: 1. Susitikimas - pristatymas „Literatūriniai pasikalbėjimai ir V. Palčinskaitės kūrybos pristatymas - 300 Eur; 2. Muzikinis renginys ir koncertinės programos „Meno skambesiai“ atlikimas - 400 Eur; 3. Kūrybos darbų parodos „Teptuko viražai“ eksponavimas ir pristatymas - 300 Eur. Viso 1000 Eur	Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2024 m. birželio 30 d. Nr. 2-237; 2024 metų lėšų panaudojimo ataskaita; Vienkartinės paslaugų teikimo sutartys; Paslaugų priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.
2	Meno kryptis 3	5250	Už darbą projekto vykdytojams – (3x400 Eur) 1200 Eur, 3 honorarai muzikos atlikėjams (3x500) 1500 Eur, Pole Dance pasirodymo atlikėjams-1000 Eur Konkurso laureatų prizai, kanceliarinės prekės - 550 Eur; Užkandžiai dalyviams-400 Eur; Kanceliarinės priemonės, reklamos gamybai-600 Eur.	Už darbą projekto vykdytojams – 1760 Eur; Kanceliarinės prekės – 390 Eur; Renginių dalyvių maitinimas – 300 Eur; Kopijavimo ir vertinimo paslaugos – 300 Eur.	Biudžeto vykdymo 2024 -12-12 ataskaita Nr. 2-466; 2024 m. lėšų panaudojimo ataskaita; paslaugų pirkimo sutartys; Paslaugų, darbų, prekių priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.

			Viso 5250	Viso: 2750	
3.	Projektas „Knyginėtojai“	8500	Atlygis ciklinių veiklų dalyviams (5x600 Eur) 3000 Eur; atlygis knygos šventės dalyviams 3x600 Eur)1800 Eur; atlygis konferencijos dalyviams (2x350 Eur) 700 Eur; scenos ir garso įrangos nuoma renginyje 1600 Eur; priemonės edukaciniams užsiėmimams 250 Eur; renginio dalyvių maitinimas 750 Eur; konferencijos pažymėjimų išlaidos 200 Eur; konferencijos reklaminė atributika 100 Eur; dovanos dalyviams 100 Eur. Iš viso 8500 Eur	Atlygis ciklinių veiklų dalyviams (2x600 Eur) 1200 Eur; atlygis knygos šventės dalyviams 2x600 Eur)1200 Eur; atlygis konferencijos dalyviams (2x300 Eur) 600 Eur; Scenos ir garso įrangos nuoma renginyje 1600 Eur; priemonės edukaciniams užsiėmimams 50 Eur; renginio dalyvių maitinimas 750 Eur; konferencijos pažymėjimų išlaidos 100 Eur; konferencijos reklaminė atributika 50 Eur; dovanos dalyviams 50 Eur. Iš viso 5600 Eur	Biudžeto vykdymo 2024 -12-12 ataskaita Nr. 2-468; 2024 metų lėšų panaudojimo ataskaita; paslaugų pirkimo sutartys; Paslaugų, darbų, prekių priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.
4.	Eko pavasaris	1200	Stovyklos organizavimo išlaidos 250 Eur; stendai parodos eksponavimui Mobiliojoje bibliotekoje 150 Eur; Atvirlaiškių maketavimo ir leidybos išlaidos 150 Eur; mokėjimas už paslaugas lektoriams 650 Eur. Viso 1200 Eur	Stovyklos organizavimo išlaidos 252,50Eur; stendai parodos eksponavimui Mobiliojoje bibliotekoje 140,9 Eur; atvirlaiškių maketavimo ir leidybos išlaidos 159,10 Eur; mokėjimas už paslaugas lektoriams 647,50 Eur (Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija; VšĮ “Paslaugos gamtai“ , privatus asmuo edukacinis užsiėmimas). Viso 1200 Eur	Biudžeto vykdymo 2024 -07-04 ataskaita Nr. 2-238 2024 metų lėšų panaudojimo ataskaita; paslaugų pirkimo sutartys; Paslaugų, darbų, prekių priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.
5.	Mobilios edukacijos	2060	Už darbą projekto vykdytojams – (5x300 Eur) 1500 Eur, kanceliarinės prekės - 100 Eur;	Už darbą projekto vykdytojams – (4x300 Eur) 1200 Eur, kanceliarinės prekės - 60 Eur;	Biudžeto vykdymo 2024 -09-30 ataskaita Nr. 2-318

			knygų įsigijimas 360 Eur, renginio dalyvių maitinimo išlaidos 100 Eur. Viso 2060 Eur.	knygų įsigijimas 170 Eur, renginio dalyvių maitinimo išlaidos 70 Eur. Viso 1500 Eur	2024 metų lėšų panaudojimo ataskaita; paslaugų pirkimo sutartys; Paslaugų, darbų, prekių priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.
6.	Gyventi sveikai, gyventi laimingai	1850	Renginių lektorių, paslaugų pirkimas (3 x 400) 1200 Eur; leidinių psichologinės tematika įsigijimas 600 Eur; kanceliarinės prekės 50 Eur. Viso 1850 Eur.	Surengtos 3 paskaitos 1200 Eur; parengta ir eksponuota paroda, įsigytos naujos psichologinės knygos 600 Eur; kanceliarinės prekės 50 Eur. Viso 1850 Eur.	Biudžeto vykdymo 2024 -11-18 ataskaita Nr. 2-452 2024 metų lėšų panaudojimo ataskaita; paslaugų pirkimo sutartys; Paslaugų, darbų, prekių priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.
7.	MENOpolis2024	5588	Už darbą projekto vykdytojams (4x 1077,5) 4310 Eur; priemonių ir reikmenų įsigijimas 878 Eur; renginio dalyvių maitinimo išlaidos 250 Eur; viešinimo paslaugos 150 Eur. Viso 5588 Eur.	Už darbą projekto vykdytojams: muzikinė poetinė programa 700 Eur; muzikinė poetinė programa 1500 Eur; koncertas 1800 Eur. Viso 4000 Eur	Biudžeto vykdymo 2024-09-17 ataskaita Nr. 2-314 2024 metų lėšų panaudojimo ataskaita; paslaugų pirkimo sutartys; Paslaugų, darbų, prekių priėmimo – perdavimo aktai; Sąskaitos faktūros.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Marijampolės savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos veiklos audito ataskaita
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-12-15 Nr. 1-15
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolanta Zubienė Vadovai
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-12-15 14:12
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-12-15 14:12
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E
Sertifikato galiojimo laikas	2025-08-12 19:17 - 2030-08-12 23:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Daiva Juškevičienė Vyr.patarėja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-12-15 15:17
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E
Sertifikato galiojimo laikas	2025-03-05 15:43 - 2030-03-05 23:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20251129.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metaduomuo "Priskirtos bylos (tomo) indeksas (-ai)" privalo būti elektroniniame dokumente ir kiekviename pasikartojančiame tėviniame elemente
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-12-19 nuorašą suformavo Raimonda Jasiulevičiūtė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-12-19 Dokumentų valdymo sistema „Kontora“